

Verantwoording 2020

Japanmuseum SieboldHuis
Rapenburg 19
2311 GE Leiden
T 071-5125539
schiermeier@sieboldhuis.org
www.sieboldhuis.org

JAPANMUSEUM
SieboldHuis

Inhoud

<i>Inhoud</i>	2
<i>1. Voorwoord van de directeur</i>	4
<i>2. Bericht van de raad van toezicht</i>	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Corporate Governance	6
2.3 Toezicht in 2020	6
2.4 Remuneratiecommissie	6
2.5 Samenstelling, benoeming en selectie	7
2.5.1 Leden raad van toezicht en (neven)functies in 2020	7
2.6 Vergoedingenbeleid raad van toezicht	8
2.7 Tegenstrijdige belangen	9
<i>3. Bestuursverslag</i>	10
3.1 Doelstelling en activiteiten	10
3.2 Governance	10
3.2.1 Bestuur	10
3.2.2 Verbonden partijen	10
3.2.3 Vrienden, mecenasen, samenwerkingspartners en sponsors	11
3.2.4 Internationaal netwerk	11
3.3 Exploitatieresultaat	11
3.4.2 Vermogenspositie	12
3.4.3 Eigen inkomsten	12
3.4.4 Investerings	12
3.4.5 COVID-19 en Continuïteit	12
3.6.1 Prestatieverantwoording, overzicht activiteiten en bereik	14
3.6.2 Planmatig beheer van cultuuroederen	15
3.6.3 Tentoonstellingen, publieksactiviteiten, educatie, bijzondere evenementen, lezingen en publiciteit	16
3.6.4 Huisvesting, ICT en algemene zaken	28
3.6.5 Personeel en organisatie en talentontwikkeling	29
3.7. Toepassing governance codes	29
3.7.1. Governance Code Cultuur	29
3.7.2. Code Culturele Diversiteit en inclusie	32
3.7.3. Fair Practice Code	32
3.7.4. Bezoldiging /WNT	32

3.8. Risicomanagement	32
3.8.1 Risicoacceptatie	33
3.8.2 Beheersing- en controlesysteem	34
3.8.3 Belangrijkste risico's	34
3.8.4 Risicomanagement in 2020	38
3.8.5 Directieverklaring	38
4. Begroting 2021	39
5. Jaarrekening 2020.....	40
6. Ondertekening.....	57
7. Overige gegevens	58

Japanmuseum SieboldHuis

1. Voorwoord van de directeur

“Nu ook musea de impact ervaren van de COVID-19-pandemie, is het belangrijk dat bedrijven als Takeda hun verantwoordelijkheid nemen en dit unieke erfgoed helpen te behouden.”

Aarnoud Overkamp, algemeen directeur Takeda Nederland

Allereerst wil ik alle nieuwe donateurs, Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hartelijk bedanken voor hun steun. Het doet ons goed om te merken dat zoveel mensen, naast onze vaste sponsors en samenwerkingspartners, Japanmuseum SieboldHuis een warm hart toedragen. 2020 was een uitdagend jaar waarin het museum in totaal zestien weken lang zijn deuren moest sluiten vanwege COVID-19. Achter de schermen hebben wij hard gewerkt om het museum aan te passen aan het 'anderhalvemetersamenlevingsprotocol' met vaste inlooptijden, een maximum aantal bezoekers per dag in het museum en het verplicht dragen van een mondkapje. Het kijkgenot stond voorop, maar de gezondheid van onze bezoekers en de medewerkers was en bleef het allerbelangrijkste.

Japanmuseum SieboldHuis werd in 2020 door 25.719 personen bezocht, een afname van circa 50% ten opzichte van het jaar ervoor. De populaire Japanmarkt, de Museumnacht, de MuseumJeugdUniversiteit, een artist-in-residence-programma en vele lezingen en workshops in het museum hebben wij in 2020 door COVID-19 moeten afgelasten. Twee exposities in het kader van het Textielfestival hebben wij mee uitgesteld tot een volgende editie van het festival. De succesvolle tentoonstelling 'Verstilde schoonheid. Japanse etsen van Tanaka Ryōhei' (***** NRC) en de Japanse prentenexpositie 'De vier seizoenen' liepen nog drie weken in 2020 en de tentoonstelling 'Neko. De kat in de Japanse kunst' werd - met dank aan de bruikleengevers - na de eerste lockdown verlengd. Vanaf 1 juni was museumbezoek alleen mogelijk met een vooraf online gekocht entreebewijs en was er een beperking van het aantal bezoekers per tijdslot. Door de maatregelen zagen wij het animo voor museumbezoek, ondanks de vele media-aandacht, het laatste half jaar teruglopen en de bezoekersaantallen halveren.

Tijdens de tentoonstelling 'De bom. 75 jaar na Hiroshima en Nagasaki' moest het museum de deuren zelfs twee keer verplicht sluiten. In deze tentoonstelling toonden indrukwekkende foto's, films, persoonlijke verhalen en objecten de gevolgen van de atoombom. Door bijzondere bruiklenen van Nagasaki City en the Hiroshima Peace Memorial Museum was het mogelijk om, voor het eerst in Europa, zoveel objecten uit de getroffen gebieden te tonen. Bij deze tentoonstelling is een educatief programma ontwikkeld in samenwerking met de gemeente Leiden, de Stichting Leidse Vrienden van Nagasaki en André Schram, een ervaren docent en de zoon van een oud-krijgsgevangene in Fukuoka-2 in Japan. Ook hebben wij met dr. Ethan Mark (Universiteit Leiden) en emeritus-hoogleraar André Schram korte films opgenomen waarmee online een extra toelichting op de tentoonstelling werd gegeven. Tevens stond het programma van Studium Generale in het teken van 'De bom'. Dit lezingenprogramma is tot stand gekomen in samenwerking met de Universiteit Leiden. In het kader van 75 jaar na Hiroshima en Nagasaki namen wethouder Ashley North en ondergetekende de bijzondere Japanse vredesboom, een afstammeling van een boom die de atoombom in Hiroshima heeft overleefd, in ontvangst ter opening van het Leidse Blekerspark.

Om een bezoek aan Japanmuseum SieboldHuis voor iedereen mogelijk te maken zijn er in de loop der jaren al veel voorzieningen getroffen in het historische herenhuis. In 2020 werd de achtertuin aangepast, zodat het museum nog beter toegankelijk is, ook voor de mindervalide bezoekers.

Vanaf mei 2020 werd het museumbezoek met online toegangkaart verplicht. In samenwerking met Global Ticket is er een online reserveringssysteem ontwikkeld, waarbij de bezoekers zich registreren en in het bezit komen van een online toegangkaart, zodat er een optimale bezoekersspreiding

gedurende de dag is. Ook werd er op de website een donatie-pagina aangemaakt, waar Vrienden van het museum en bezoekers het museum financieel kunnen steunen. Tevens waren er activiteiten online zoals workshops, lezingen, educatieve films, vlogs en een 3D bezoek aan de tentoonstelling 'De bom'.

De Panoramakamer op de begane grond van het museum heeft in november 2020 in samenwerking met Museum Volkenkunde een nieuwe inrichting gekregen met Siebold-objecten. Tevens zijn er objecten in de Flora- en Faunakamer gewisseld. Ook anders is dat twee van de elf vitrines worden gebruikt als wisselvitrines waar regelmatig objecten zullen worden uitgelicht of bijzondere schenkingen getoond. De wisselreeks begon in 2020 met de inmiddels uitgestorven Japanse wolf, de rivierotter en de zeeleeuw, die in de schijnwerpers stonden in het kader van 200 jaar Naturalis.

Ook als expertisecentrum op het gebied van de relatie Nederland-Japan en Japanse kunst wordt het SieboldHuis gewaardeerd. Dit blijkt onder meer uit de vele verzoeken om informatie over de betekenis en herkomst van objecten, over het land, de cultuur en de relatie Nederland-Japan. De gastconservatoren en ondergetekende hebben in Nederland en Japan op tv en in radio-interviews en presentaties gegeven in relatie tot tentoonstellingen, Siebold en ze hebben meegeschreven aan diverse publicaties. De media hebben onze tentoonstellingen enthousiast ontvangen. Een van mijn persoonlijke hoogtepunten qua media-aandacht was mijn live deelname als reporter (mystery-hunter) aan het Japanse programma 'Fushigi Hakken' op primetime nationale televisie. Tevens was dit een mooie promotie van Leiden en Siebold, omdat ik verschillende objecten uit museumdepots heb mogen toelichten.

Dankbaar ben ik voor de schenkingen die wij mochten ontvangen: veel boeken voor onze bibliotheek, objecten en kimono voor onze educatieve programma's. Maar ook 'Souvenir du Japon' uit 1860 van de heer en mevrouw Van Lijnden van Horstwaerde en van een anonieme schenker een rolschildering van Tosa Mitsunari met kwartels onder bloeiende hyacinten uit ca. 1700 en er liggen schenkingen van etsen van Tanaka Ryōhei, Japanse prenten uit de collectie Douma en enkele legaten in het vooruitzicht.

Bij de tentoonstellingen zijn meertalige publicaties uitgegeven waarvan twee in eigen beheer en een uitgave met Hotei Publishing en Koninklijke Brill N.V.

Ik ben trots op mijn team van medewerkers, vrijwilligers, gastconservatoren en de mooie resultaten die wij ondanks COVID-19 samen, ook met online-activiteiten, in 2020 bereikt hebben.

Kris Schiermeier, directeur-bestuurder Japanmuseum SieboldHuis

“Het SieboldHuis in Nederland, dat na renovatiewerkzaamheden werd heropend in 2005, speelt een belangrijke rol als nieuw symbool van de Japans - Nederlandse uitwisseling. Ik hoop dat door het behouden van een wederzijdse interesse in elkaar, onze beide volkeren voort zullen kunnen bouwen op hun historische uitwisselingen en nieuwe samenwerkingsverbanden kunnen ontwikkelen.”

Woorden uitgesproken door Zijn Majesteit de Keizer van Japan tijdens een staatsbanket ter ere van Hunne Majesteiten Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima der Nederlanden (29 oktober 2014)

2. Bericht van de raad van toezicht

2.1 Inleiding

In dit jaarverslag zijn het bestuursverslag, de begroting voor 2021 en de jaarrekening over 2020 opgenomen van de Stichting Japanmuseum SieboldHuis. De door de directeur-bestuurder opgestelde jaarrekening in samenwerking met administratiekantoor Nefkens te Amsterdam is gecontroleerd door Baker Tilly (Netherlands) N.V. De verklaring van de accountant is opgenomen bij de overige gegevens. De jaarrekening is door de externe accountant uitvoerig besproken met de directeur-bestuurder en een afgevaardigde van de raad van toezicht. Vervolgens heeft de raad van toezicht het jaarverslag met de directie besproken.

De raad heeft vastgesteld dat dit verslag voldoet aan alle voorschriften en aan de eisen van governance en transparantie. Op grond van de bespreking, de controleverklaring en het bijbehorende verslag keurt de raad van toezicht de jaarrekening goed. De raad stemt in met de verdeling van het exploitatieresultaat; hiervoor wordt naar de resultaatbestemming verwezen.

2.2 Corporate Governance

De directie en de raad van toezicht voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor naleving van de Governance Code Cultuur. Hierbij is afgesproken dat de directeur-bestuurder primair verantwoordelijk is voor de naleving van de Code. De raad van toezicht houdt toezicht op het voldoen aan de bepalingen van de Code. Een reflectie op de naleving van de Code is opgenomen in het bestuursverslag. De raad stemt in met het gestelde in deze verklaring. In het verslagjaar is de governancestructuur niet gewijzigd.

2.3 Toezicht in 2020

In 2020 heeft de raad van toezicht vergaderd op 26 maart, 6 juli, 24 september en 10 december. Alle vergaderingen waren met de directie. Vaste onderwerp van de vergadering was de rapportage van de directeur over het voorgaande kwartaal. De rapportage gaat over de realisatie van doelstellingen, grote projecten, strategie en financieel beleid en bevat ook resultaatprognoses. Elke vergadering wordt de rapportage aangevuld met een uitvoerige mondelinge toelichting over de actuele stand van zaken met betrekking tot tentoonstellingen en activiteiten. De raad volgt deze onderwerpen met grote belangstelling.

De directeur heeft, naast de vergaderingen met de raad van toezicht, contact met de individuele leden van de raad van toezicht, die haar op actieve wijze adviezen verstrekken. Dit is met regelmaat aan de orde geweest.

De raad heeft een rondleiding van de directeur gehad in het museum om de nieuwe Siebold-presentatie en de tentoonstelling 'De bom. 75 jaar na Hiroshima en Nagasaki' te bekijken. In het verslagjaar heeft de raad van toezicht de gebruikelijke goedkeuringsbesluiten aangaande de jaarrekening 2019, begroting en het activiteitenplan 2021 genomen. De jaarrekening 2019 is in maart 2020 vastgesteld.

2.4 Remuneratiecommissie

Mevrouw M. Maas Geesteranus en mevrouw H. van Baalen hebben in januari 2020 met de directeur-bestuurder het jaarlijkse gesprek gevoerd over haar functioneren. Dit is vastgelegd in een verslag.

2.5 Samenstelling, benoeming en selectie

De samenstelling en taken van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten en nader uitgewerkt in een reglement waaraan ook het profiel van de raad is gekoppeld. Op basis daarvan stelt de raad van toezicht profielschetsen op voor zijn individuele leden en gaat periodiek, doch in ieder geval bij het ontstaan van elke vacature, in een vergadering van raad en directie na of deze nog voldoen en stelt deze zo nodig bij, gelet op de actuele omstandigheden. Leden van de raad worden geacht in staat te zijn en over voldoende tijd te beschikken om het beleid van de directie en de algemene gang van zaken binnen de stichting tijdig en op adequate wijze te controleren.

De samenstelling van het bestuur is in 2020 ongewijzigd. Mevrouw K. Schiermeier is directeur-bestuurder en tevens voorzitter van het bestuur. De heer E. van Huis is onbezoldigd bestuurslid. De heer E. Brinkman was tot oktober 2020 voorzitter van de raad van toezicht en is opgevolgd door de heer A. Dorland.

In 2020 zijn mevrouw H. van Baalen en de heer P. van Tienderen afgetreden en zijn mevrouw A. Chernilovskaya en mevrouw C. de Witt van Wijnen aangetreden als raad van toezichtleden.

Aftreedrooster raad van toezicht Stichting Japanmuseum SieboldHuis

	Aangetreden	Maximale zittingsduur tot
Elco Brinkman, voorzitter tot 1 oktober 2020	1 juli 2019	Afgetreden per 1 oktober 2020
Arjen Dorland, voorzitter per 1 oktober 2020	1 juli 2019	1 februari 2022
Carolijn Borgdorff	1 juli 2019	1 september 2021
Ernst van den Ende	1 juli 2019	24 maart 2021
Melanie Maas Geesteranus	1 juli 2019	1 juli 2026
Kim Smit	1 juli 2019	21 maart 2026
Anna Chernilovskaya	6 juli 2020	6 juli 2027
Cynthia de Witt van Wijnen	24 september 2020	24 september 2027
Henriëtte van Baalen	1 juli 2019	Afgetreden per 1 september 2020
Peter van Tienderen	1 juli 2019	Afgetreden per 7 juli 2020

2.5.1 Leden raad van toezicht en (neven)functies in 2020

De heer mr. drs. L.C. (Elco) Brinkman (1948), voorzitter (tot 1 oktober 2020); voorzitter raad van Advies Dordrechts Museum; voorzitter bestuur Lucas van Leyden Mecenaat (sponsoring Museum de Lakenhal)

De heer drs. A.C. (Arjen) Dorland MBA (1955), voorzitter (vanaf 1 oktober 2020); voorzitter raad van toezicht Haaglanden Medisch Centrum; vicevoorzitter raad van commissarissen ABN-AMRO Bank N.V.; vicevoorzitter raad van commissarissen Essent N.V.; lid raad van commissarissen Bovemij N.V.

Mevrouw mr. drs. H.P. (Henriëtte) van Baalen (1964), lid tot 1 september 2020; advocaat en mediator arbeidsrecht, partner De Clercq Advocaten Notariaat Leiden en Den Haag; voorzitter MVO-platform SPARK voor de regio Leiden; lid raad van commissarissen Inzowijs; bestuurslid juridische zaken bij de Stichting Eredivisie Basketball BS Leiden

Mevrouw C.M. (Carolijn) Borgdorff (1967), lid; producent-directeur Moondocs B.V.; voorzitter van bestuur stichting Felix Meritis

De heer dr. J.E. (Ernst) van den Ende (1962), lid; algemeen directeur Plant Sciences Group Wageningen University & Research; lid Topteam Tuinbouw en Uitgangsmaterialen; lid bestuur Stichting Mibiton; lid bestuur Dutch Tech Centre for Life Sciences; voorzitter bestuur Stichting Startlife; lid Science Advisory Panel, Plant & Food Research (New Zealand)

Mevrouw drs. M.H. (Melanie) Maas Geesteranus (1970), lid; CEO Porticus Global; voorzitter raad van toezicht Pieterskerk Leiden

Mevrouw K. (Kim) Smit (1970), lid; voorzitter auditcommissie; lid raad van bestuur Leids Universitair Medisch Centrum; lid raad van bestuur Leids Universitair Medisch Centrum (CFO); lid raad van toezicht en voorzitter auditcommissie stichting Regionale Omroep West; lid raad van toezicht stichting Leiden European City of Science 2022; voorzitter raad van toezicht stichting Biopartner (ex officio); lid bestuur DHD (ex officio); lid bestuur stichting Trombosedienst Leiden e.o. (ex officio); lid bestuur en penningmeester; Vriendenstichting LUMC; lid raad van commissarissen Sleutelnet; lid raad van toezicht Stichting Essure Claims; voorzitter stichting Houdster van Aandelen Medipark B.V.

De heer prof. dr. P.H. (Peter) van Tienderen (1958), lid tot 7 juli 2020; decaan van de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica van de Universiteit van Amsterdam; lid subcommissie Landbouw van COGEM; bestuurslid Stichting Pinetum Blijdenstein, Hilversum; voorzitter bestuur Stichting Science & Business ASP; lid raad van advies Allard Pierson Museum; gevolmachtigd directeur LifeWatch ERIC organisatie, Nederlandse tak; lid raad van toezicht Nederlandse Onderzoekschool voor Astronomie (NOVA); lid raad van advies Language in Interaction consortium

Mevrouw mr. C.S.G. (Cynthia) de Witt Wijnen (1969), lid vanaf 24 september 2020; partner / notaris NewGround Law B.V.; mentorschap Women Leadership Program

Mevrouw dr. A.A. (Anna) Chernilovskaya (1983), lid vanaf 6 juli 2020; Chief Enterprise Architect en Lead strategist NS; lid auditcommissie; lid raad van toezicht Hogeschool Leiden

2.6 Vergoedingsbeleid raad van toezicht

De leden van de raad hebben geen recht op een onkostenvergoeding per bijgewoonde reguliere raadsvergadering. De stichting stelt elk lid een individueel lidmaatschap van Japanmuseum SieboldHuis ter beschikking en de publicaties die bij de tentoonstellingen zijn verschenen.

2.7 Tegenstrijdige belangen

Een belangrijk aspect hierin is dat er geen 'conflict of interest' te verwachten is voor de beide musea. Naturalis en het SieboldHuis opereren, door hun van elkaar verschillende thematiek, in een geheel ander veld bij het werven van fondsen en sponsors. Tegelijkertijd zijn er bovendien raakvlakken tussen de beide musea. Er is inhoudelijk aanvullende meerwaarde voor het SieboldHuis op het gebied van de natuurhistorie en geologie van Japan. En het SieboldHuis vult Naturalis aan op het gebied van algemene kennis over Japan. In het kader van zijn toezichthoudende functies heeft de raad vastgesteld dat er in 2020 geen sprake was van belangentegenstellingen of andere omstandigheden die afbreuk kunnen doen aan de kwaliteit van bestuur en toezicht.

De raad van toezicht bedankt de directie en het gehele personeel zeer voor hun inspanningen en geleverde prestaties in het afgelopen jaar en spreekt zijn waardering uit voor de prettige wijze waarop is samengewerkt.

Leiden, 23 maart 2021

De raad van toezicht: Carolijn Borgdorff, Anna Chernilovskaya, Ernst van den Ende, Melanie Maas Geesteranus, Kim Smit en Cynthia de Witt Wijnen.

Namens dezen

Arjen Dorland

Voorzitter raad van toezicht Stichting Japanmuseum SieboldHuis

3. Bestuursverslag

3.1 Doelstelling en activiteiten

De Stichting Japanmuseum SieboldHuis is statutair opgericht op 4 maart 1999 en gevestigd in Leiden. Op 28 juni 2019 zijn de statuten voor het laatst gewijzigd. Conform artikel 3.1 van de statuten heeft de stichting tot doel het presenteren van (museale) collecties met betrekking tot de Japanse kunst, cultuur, natuur en wetenschap, in het bijzonder de Leidse Sieboldcollectie, alsmede het versterken van de band tussen Nederland en Japan door middel van het exploiteren van Japanmuseum SieboldHuis als museum en informatiecentrum.

De stichting beoogt haar doel te bereiken door onder meer: het organiseren van permanente en tijdelijke tentoonstellingen; het beheren van een informatiepunt Nederland-Japan; het organiseren van culturele en andersoortige activiteiten; samenwerkingen met andere Nederland-Japanse culturele, wetenschappelijke en economische instanties, zulks in het bijzonder in samenwerking met de stakeholders Stichting Naturalis Biodiversity Center, Museum Volkenkunde, de Universiteit Leiden en de gemeente Leiden; samenwerking met Japanse organisaties die zich bezighouden met onderzoek naar en presentatie van de Japans-Nederlandse betrekkingen.

3.2 Governance

3.2.1 Bestuur

Het bestuur van de stichting is in 2020 statutair opgedragen aan:
Mevrouw drs. K.E.M.B. (Kris) Schiermeier (1967), voorzitter van het bestuur (per 1 juli 2019 in het kader van de samenwerking met Naturalis).

Datum van aantreden: 1 september 2010 (directeur-bestuurder).

De heer drs. E.J.F.B. (Edwin) van Huis (1958), algemeen directeur-bestuurder Naturalis Biodiversity Center is, in het kader van de samenwerking met Naturalis, onbezoldigd medebestuurder geworden van de stichting.

Datum van aantreden: 1 juli 2019 (bestuurder).

Nevenfuncties

Mevrouw Schiermeier: voorzitter bestuur stichting Leidse Vrienden van Nagasaki; voorzitter overleg Leidse museumdirecteuren; voorzitter bestuur stichting Tastbaar Verleden; secretaris bestuur stichting Felix Tikotin Foundation; secretaris raad van toezicht PSITheater; adviesraad Nihon no hanga; adviescommissie Erfgoed en Monumentenzorg, Prins Bernhard Cultuurfonds.

De heer Van Huis: lid raad van toezicht Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten; lid raad van commissarissen coöperatie SURF; lid van the Board of Directors of the International Barcode of Life iBOL.

3.2.2 Verbonden partijen

Er zijn geen rechtspersonen over wie de stichting overheersende zeggenschap kan uitoefenen.

Met ingang van 1 juli 2019 werkt de stichting nauw samen met de stichting Naturalis Biodiversity Center. Er bestaat een personele unie tussen de leden van de raad van toezicht van beide stichtingen. De bestuurder van Naturalis is tevens onbezoldigd lid van het bestuur van het SieboldHuis. Verschillende medewerkers van de stichting hebben, al of niet uit hoofde van hun functie, zitting in meerledige besturen van aan de doelstellingen van de stichting verwante rechtspersonen en samenwerkingsverbanden.

3.2.3 Vrienden, mecenasen, samenwerkingspartners en sponsors

Musea worden gedragen door hun trouwe bezoekers, hun vrienden. Ook het SieboldHuis kan niet zonder vrienden en mecenasen. Zij bieden een klankbord voor activiteiten en tentoonstellingen, leveren vrijwilligers voor grote evenementen en met hun bijdrage worden bijvoorbeeld catalogi bij de tijdelijke tentoonstellingen en extra aankleding van het museum betaald.

In 2020 kon de jaarlijkse vriendenavond geen doorgang vinden wegens COVID-19, wel konden de vrienden gratis activiteiten en workshops volgen. De vrienden ontvangen maandelijks een nieuwsbrief. Zo ook in 2020. Het SieboldHuis heeft 204 vrienden en mecenasen. In 2020 ontving het SieboldHuis van de volgende mecenasen een bedrag van €500 of meer: de heer E. Jacobs, mevrouw M. Maas Geesteranus, de heer A. Pels-Rijcken, mevrouw K. Schiermeier, de heer C. Uhlenbeck en mevrouw E. Wessels. Daarnaast zijn er boeken voor onze bibliotheek, kimono en kleine objecten geschonken voor educatieve activiteiten door enkele anonieme schenkers. De tentoonstellingsponsors en de fondsen worden in dit verslag vermeld bij de tentoonstellingen en de activiteiten.

Japanmuseum heeft tevens diverse samenwerkingspartners die financieel bijdragen zoals de Universiteit Leiden, de gemeente Leiden, Alfred Isaac Ailion Foundation, Dujat en Djoser maar ook bedrijfssponsors zoals Yanmar Europe B.V., Koninklijke Brill N.V., Hotei Japanese Prints en Hotel Okura, Amsterdam. In 2020 is Takeda sponsor van het SieboldHuis geworden. Japanmuseum SieboldHuis bundelt de krachten met het internationale farmaceutisch bedrijf van Japanse origine vanwege de vele overeenkomsten tussen het leven van Von Siebold en de ontstaansgeschiedenis van Takeda. De samenwerking zal bestaan uit onder meer onderwijs, activiteiten en onderzoek naar de SieboldHuis-collectie, waarbij het Japanse erfgoed van Takeda onder de aandacht van medewerkers wordt gebracht.

3.2.4 Internationaal netwerk

Japanmuseum SieboldHuis heeft verschillende internationale en nationale samenwerkingspartners zoals Deshima en het Siebold Memorial Museum te Nagasaki, stad Nagasaki, Siebold Gesellschaft Würzburg, Tsuyama Archives of Western Learning, Tikotin Museum Haifa, de Nederlandse ambassade in Japan en de Japanse Ambassade in Nederland, gemeente Leiden, (Leidse) Musea, Universiteit Leiden, Leiden Marketing, het bedrijfsleven waaronder Takeda Nederland en educatieve organisaties als de Cultuureducatiegroep Leiden, Kunstshot en Cultuursjop en instellingen zoals Dutch Culture, NFIA, JCC, Dujat, Jetro en de Stichting Leidse Vrienden van Nagasaki.

3.3 Exploitatieresultaat

Japanmuseum SieboldHuis realiseert over het boekjaar 2020 een positief saldo van baten en lasten van €68.006. Toegevoegd aan de algemene reserve is €57.950. Een bedrag groot €314 is in mindering gebracht op de bestemmingsreserve woordenboek en een bedrag groot €57.950 is in mindering gebracht op de bestemmingsreserve ministerie van Buitenlandse Zaken. Tevens is er een dotatie bestemmingsfonds steunpakket COVID-19 van €68.320.

In 2020 is er minder uitgegeven aan personeelskosten want door sluiting wegens COVID-19 was er minder inhuur van schoonmaak en beveiliging nodig. Aan activiteiten is er meer uitgegeven, met name

aan tentoonstellingen, maar hiertegenover staan extra sponsor- en fondseninkomsten. Aan publiciteit is minder uitgegeven omdat er wegens sluiting campagnes niet door zijn gegaan.

Van het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap (OCW) heeft het SieboldHuis in 2020 een overgangssubsidie toegekend gekregen van €300.000. Vanaf 2021 zal de subsidieverstrekking van OCW aan Stichting Japanmuseum SieboldHuis indirect plaatsvinden via Naturalis dat nu al bekostigd wordt op grond van de Erfgoedwet. OCW heeft een aanvullende subsidie gegeven van €143.800 om inkomstenderving als gevolg van de coronacrisis voor een deel op te vangen.

In 2020 bestaat de bijdrage van de Gemeente Leiden uit €155.496. Het grootste deel van dit bedrag is de structurele bijdrage €146.996 en €8.500 is een bijdrage aan de tentoonstelling 'De bom'.

De inkomsten uit sponsoring en evenementen is bijna verdubbeld ten opzichte van de begroting. Het totaal is €133.119 met daarnaast nog een vriendenbijdrage van €7.201 en €9.000 aan geschonken collectie en. Er is een afname van de huurinkomsten van de universiteit van Nagasaki ten opzichte van het jaar ervoor omdat er in 2019 een kwartaal teveel verantwoord is en in 2020 een kwartaal te weinig.

De afname in bezoekers door COVID-19 heeft in 2020 geresulteerd in een winkelomzet van €66.270 met een nettowinst van €34.740. In de winkel is er gemiddeld €2.79 uitgegeven per bezoeker. Dit is een daling van gemiddeld €0,21 per bezoeker ten opzichte van 2019.

3.4.2 Vermogenspositie

De stichting heeft een gezonde vermogenspositie van €362.924. De algemene reserve is vrij te besteden (€293.624). Daarnaast heeft de stichting twee bestemmingsfondsen die niet vrij te besteden zijn: een bestemmingsfonds steunpakket COVID-19 ministerie van OCW (€68.320) en een bestemmingsfonds woordenboek (€980).

3.4.3 Eigen inkomsten

De eigen inkomstennorm wordt op basis van de verhouding tussen de eigen inkomsten en de subsidie van OCW/EK berekend. Voor 2020 is deze voor Rijksmusea (waar Japanmuseum SieboldHuis als zelfstandige stichting niet onder valt) bepaald op 21,5%.

2020 eigen inkomsten (excl. OCW) is euro 579.597. Dit is 56,6% van de totale inkomsten. Norm was in 2020 21,5%. SieboldHuis zit hier in 2020 ruim boven.

2019 eigen inkomsten (excl. OCW) is euro 753.224. Dit is 71,5% van de totale inkomsten. Norm was in 2019 19,5%

3.4.4 Investeringen

In 2020 hebben er investeringen plaatsgevonden. Er is €12.652 uitgegeven aan nieuwe Apple computers. De oude computers worden gebruikt voor thuiswerken.

3.4.5 COVID-19 en Continuïteit

Als gevolg van de uitbraak van het Coronavirus (COVID-19) is het museum, in lijn met de richtlijnen vanuit de overheid, drie periodes (16 weken) gesloten geweest in 2020:

Vrijdag 13 maart t/m maandag 1 juni 2020
Donderdag 5 november t/m woensdag 18 november 2020
Dinsdag 15 december 2020 t/m 31 december 2020 (doorlopend in 2021)

Door deze perioden van sluiting liep het museum inkomsten mis uit entree, van verkoop uit de winkel, van activiteiten en sponsoring. De eerste maanden van 2020 werd het museum zeer goed bezocht en lagen de inkomsten uit entree, winkerverkoop, activiteiten en sponsoring ruim boven de begroting. Tijdens de sluiting van het museum was het gemis aan inkomsten van de goedlopende tentoonstelling merkbaar in de exploitatie. Aan de kostenkant was het beperkt mogelijk te sturen op de variabele kosten. Door de sluiting van het museum was er deels geen sprake van kosten van inhuur van de beveiliging en activiteitenbegeleiders. De schoonmaakkosten werden gereduceerd en de overige kosten bleven doorlopen.

Het Rijksvastgoedbedrijf heeft het museum in 2020 drie maanden uitstel van de betaling voor de huur gegeven. Hier is gebruik van gemaakt. Het huurbedrag is alsnog in 2020 betaald.

Er is aangevraagd voor de volgende steunmaatregelen:

- TOGS. De tegemoetkoming vaste lasten Rijksdienst voor ondernemend Nederland. Toegewezen €4000,-
- Er is aangevraagd voor de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) maar het museum komt hiervoor niet in aanraking vanwege het aanvullende steunpakket COVID-19 van OCW (€143.800).
- TVL Q4 2020. De tegemoetkoming vaste lasten, 4de kwartaal, toegewezen €15.089.

Een belangrijk deel van de inkomsten kwam uit de subsidiebijdrage van OCW. Een ander deel kwam uit de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Leiden en de Universiteit Leiden. Door deze structurele inkomstenbronnen in samenhang met aangekondigde financiële overheidsbijdrage voor de culturele sector verwacht het museum het komende jaar geen directe continuïteitsproblemen.

3.6.1 Prestatieverantwoording, overzicht activiteiten en bereik¹

Tentoonstellingen	Realisatie 2020		Activiteitenplan 2020		Realisatie 2019	
	Aantal tentoonstellingen	Aantal bezoek	Aantal tentoonstellingen	Aantal bezoek	Aantal tentoonstellingen	Aantal bezoek
1. Tijdelijke tentoonstellingen	4		4		3	
Totaal aantal bezoeken (2+3+4+5)	-	25.719		44.000	-	54.277
2. Reguliere bezoeken	-	22.449	-	40.000	-	49.847
3. Bezoeken primair onderwijs	-	462	-	900	-	930
4. Bezoeken voortgezet onderwijs	-	1.210	-	1.000	-	1.368
5. Bezoeken mbo / ho	-	1.598	-	2.100	-	2.132
Specificatie van bezoeken totaal						
6. Gratis bezoeken	-	3.104	-	15.000	-	15.239
7. Betaalde bezoeken	-	22.615	-	30.000	-	39.038
Overige bezoeken:						
8. Bezoeken website totaal		305.789	-	120.000	-	154.136
9. Aantal unieke bezoekers website		93.412	-	90.000	-	110.395
Overige activiteiten	Aantal activiteiten		Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
10. Schoolgebonden activiteiten	4	55	-	750	38	870
11. – waarvan po	1	18	-	375	18	391
12. – waarvan vo	3	37	-	325	18	385
13. – waarvan mbo / ho	0	0	-	50	2	94
14. Openbare activiteiten	48	807	-	13.500	197	13.726
15. Totaal overige activiteiten	52	862	-	14.250	235	14.596

¹ Conform Model III Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen

Toelichting bij de prestatieverantwoording:

ad 1. In het totaal zijn er 25.719 bezoekers naar het museum gekomen. Vorig jaar was dat nog 54.277 inclusief tienduizend bezoekers voor de Japanmarkt. Daarnaast waren er slechts 295 Japanse bezoekers in 2020 in het museum (1.637 in 2019).

Het totale bezoekaantal is circa 50% lager dan oorspronkelijk gepland. De belangrijkste reden hiervoor is COVID-19 met een sluiting van 16 weken en de beperkende maatregelen in het museum waardoor er vanaf 13 maart geen groepsactiviteiten meer gehouden konden worden. Ook mochten Japanners en mensen uit andere landen niet of onder strenge voorwaarden naar Nederland reizen.

ad 10. Schoolgebonden activiteiten: het gaat hier om begeleide educatieve programma's (workshops e.a.) die plaatsvinden in het museum;

ad 14. Openbare activiteiten betreffen: een cultuuractiviteit zoals een evenement, symposium, lezing, rondleiding of workshop.

3.6.2 Planmatig beheer van cultuurgoederen

	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Totaal aantal objecten in de vaste Sieboldtentoonstelling	287	820
Aantal objecten in bruikleen gekregen voor tijdelijke tentoonstellingen	234	398
Prenten in eigen collectie	527	527
Aantal objecten aanwinsten/schenken	2	0

De vaste tentoonstelling over Siebold op de begane grond wordt gerealiseerd met werken uit de collecties van Naturalis Biodiversity Center, Museum Volkenkunde (Nationaal Museum van Wereldculturen) en de Universiteit Leiden. De objecten van Naturalis zijn vanaf 16/12/2013 voor 25 jaar beschikbaar gesteld. Er wordt geregeld gewisseld. De Universiteitsbibliotheek wisselt jaarlijks de kaarten en legt dit vast in een bruikleenovereenkomst voor de betreffende periode. De bruikleen met Museum Volkenkunde loopt tot september 2023 en daarna wordt de bruikleen in overleg gewisseld en verlengd.

In 2020 heeft Japanmuseum SieboldHuis meerdere schenkingen mogen ontvangen zoals kimono, boeken en diverse objecten die voor educatieve doeleinden worden gebruikt. Onze prentencollectie is uitgebreid met een schenking van een rolschildering van Tosa Mitsunari met kwartels onder bloeiende hyacinten uit circa zeventienhonderd. De schenker wenst anoniem te blijven. Wij ontvingen ook een schenking van de heer en mevrouw Van Lijnden van Horstwaerde 'Souvenir du Japon' met twintig lithografieën uitgegeven in Den Haag in de jaren 1860-1866.

3.6.3 Tentoonstellingen, publieksactiviteiten, educatie, bijzondere evenementen, lezingen en publiciteit

Tentoonstellingen en publieksactiviteiten

Met 25.719 bezoekers (exclusief de Japanmarkt) is het totale bezoekaantal lager dan oorspronkelijk gepland. De belangrijkste reden hiervoor is COVID-19.

Naast de vaste tentoonstelling op de begane grond over Siebold zijn er drie tentoonstellingen en een presentatie geweest in de tijdelijke tentoonstellingsruimtes op de eerste en tweede verdieping. De selectie 'Siebold'-kaarten in de vitrine in de Panoramakamer wordt jaarlijks gewijzigd. Ook in 2020 is dit gebeurd. Daarnaast is de vaste opstelling volledig herzien met 'nieuwe' objecten. Er is een compleet andere inrichting die zo goed mogelijk is uitgelicht binnen de mogelijkheden van het museum en alle objecten zijn beschreven in drie talen; Nederlands, Engels en Japans.

Tentoonstelling 1: "Verstilde schoonheid. Japanse etsen van Tanaka Ryōhei"

Van 20 september tot en met 19 januari 2020, in de tijdelijke tentoonstellingsruimtes, 1e en 2e verdieping.

Bezoekersaantal in deze periode: 18.028 bezoekers.

Voor het eerst was er in Europa een overzichtstentoonstelling met ruim honderddertig Japanse etsen van Tanaka Ryōhei, uit Japanse en Europese privécollecties, aangevuld met enkele zeldzame landschapsetsen van Rembrandt van Rijn. De tentoonstelling toonde de Japanse binnenlanden met verfijnde landschappen, nostalgische boerderijen en indrukwekkende tempels. De programmering was in het kader van het Rembrandt-jaar. De tentoonstelling is gemaakt in samenwerking met gastconservator Chris van Otterloo.

Deze tentoonstelling kreeg 5 ●●●● van NRC; "*Meeslepend verstilde Japanse landschappen van Tanaka Ryohei. De Japanse etser Tanaka Ryohei is een meester in het vastleggen van traditionele landschappen van zijn geboortestreek. Meer dan honderd van zijn verstilde werken zijn te zien op een schitterend verzorgd expositie in het SieboldHuis in Leiden*".

- Publicatie: 'Tanaka Ryōhei. Etchings of rural Japan', auteur Chris van Otterloo met voorwoord van Kris Schiermeier
- Uitgever: Uitgave Hotei Publishing en Koninklijke Brill N.V.
- Sponsors/bijdrage aan tentoonstelling: Astellas B.V., Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, Koninklijke Brill B.V., ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Universiteit Leiden en

- de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis
- Sponsors catalogus: Hercules Segers Stichting, Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation en Gravin van Bylandt Stichting
- Samenwerking: Leiden Stad van Ontdekkingen
- Openingspeech: Kris Schiermeier, Chris van Otterloo en H.E. Hidehisa Horinouchi, ambassadeur Japan
- Activiteiten: kinderspeurtocht, workshops, rondleidingen, lezingen en film

Expositie 2: “Vier seizoenen. Prenten uit schenking Muck en Mieke Douma”

Van 20 september t/m 19 januari 2020, in de tijdelijke tentoonstellingsruimtes, 1^e en 2^e verdieping.
Bezoekersaantal in deze periode: 18.028 bezoekers.

De jaargetijden zijn een terugkerend thema in de Japanse kunst, cultuur, tradities en gebruiken en een geliefd onderwerp in de prentkunst. Deze tentoonstelling met prenten uit de laat 19de en vroeg 20ste eeuw toonde verschillende voorstellingen waarin de Japanse seizoenwisseling en het natuurschoon een belangrijke rol spelen. De expositie is gemaakt in samenwerking met stagiaire/student Universiteit Leiden, Florence Stieber.

- Sponsors/bijdrage aan tentoonstelling: Astellas B.V., Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, Koninklijke Brill B.V., Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Universiteit Leiden en de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis
- Samenwerking: Leiden Stad van Ontdekkingen
- Openingspeech: Kris Schiermeier, Florence Stieber en H.E. Hidehisa Horinouchi, ambassadeur Japan
- Activiteiten: kinderspeurtocht, rondleidingen, lezingen

Neko

De kat
in de
Japanse
kunst

**Weer
geopend!**
Verlengd t/m 13 september
**Koop toegangskaarten
online op sieboldhuis.org**

Tentoonstelling 3: "Neko. De kat in de Japanse kunst"

De tentoonstelling was gepland van 31 januari tot en met 5 juli 2020, in de tijdelijke tentoonstellingsruimtes, 1^e en 2^e verdieping. Vanwege COVID-19 werd de tentoonstelling gesloten van 13 maart tot en met 1 juni 2020. Daarna is de tentoonstelling verlengd tot en met 13 september 2020.

Bezoekersaantal in deze periode: 16.206 bezoekers.

Met traditionele en hedendaagse Japanse prenten, zeldzame tekeningen, objecten, fraaie rolschilderingen en hedendaagse foto's werd de rol van de kat in de Japanse kunst door de eeuwen heen getoond. In Japan is de liefde voor de kat (neko) groot. Dit is te zien aan de onmisbare iconen uit de populaire cultuur zoals Hello Kitty, de YouTube sensatie Maru de kat, de kattencafés en zelfs meerdere 'katteneilanden'. Katten zijn al sinds hun komst in Japan geliefd bij de bevolking. Maar waar komt deze liefde vandaan? In de tentoonstelling werd dit aan de hand van de thema's 'De kat in de volkskunst', 'Kattenkwaad en kwade katten' en 'Mensenkat of kattenmens' onthuld.

- Publicatie: 'Neko. De kat in de Japanse kunst', auteur Maureen de Vries met voorwoord van Kris Schiermeier
- Uitgever: uitgave Japanmuseum SieboldHuis
- Sponsors/bijdrage aan tentoonstelling: Yanmar, Tjerk Jan Buchter Fonds van Prins Bernhard Cultuur Fonds, Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Universiteit Leiden en de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis
- Sponsors catalogus: Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Yanmar
- Samenwerking: Leiden, Stad van Ontdekkingen
- Openingspeech: Kris Schiermeier, Maureen de Vries, Elise Wessels en H.E. Hideshisa Horinouchi, Japanse ambassadeur in Nederland
- Activiteiten: kinderspeurtocht en films tot 13 september 2020. Enorm kattenbed, workshops, rondleidingen en lezingen tot 13 maart 2020
- Online: Tijdens de sluiting van het museum werd er elke vrijdag een #stayathomechallenge geplaatst, waarbij de volgers creatieve opdrachten konden uitvoeren, geïnspireerd op de katten uit de tentoonstelling, zoals: maak een kat van origami, maak een foto uit de tentoonstelling na met jouw eigen kat of teken een schattige kawaii-kat. Ook werden er korte filmpjes gedeeld waarbij de gastconservator meer uitleg gaf bij een object of prent. Het bericht

met de aankondiging van de “Kom verkleed als kat-actie” behaalde het hoogste bereik met 3.006 bereikte personen en 116 reacties, opmerkingen en deelacties. De posts hadden een gemiddeld bereik van 1.800 personen per bericht. De berichten en advertenties op Facebook hebben tijdens de tentoonstellingsperiode van ‘Neko’ 445 nieuwe volgers gebracht. Wij merkten dat er in het begin van de #stayathomechallenges veel animo was, het enthousiasme nam echter in de volgende 9 weken af. De online bezoekers waren inmiddels gewend aan de lockdown en de maatregelen en men keek uit naar een fysiek museumbezoek. Wel hebben deze activiteiten onze naamsbekendheid onder kattenliefhebbers vergroot.

Tentoonstelling 4: “De bom. 75 jaar na Hiroshima en Nagasaki”

De tentoonstelling was gepland van 25 september 2020 tot en met 17 januari 2021, in de tijdelijke tentoonstellingsruimtes, 1^e en 2^e verdieping. Vanwege COVID-19 werd de tentoonstelling twee periodes gesloten: 5 tot en met 18 november en 15 december 2020 tot en met de geplande sluiting. Na de eerste verplichte sluiting is de tentoonstelling verlengd tot en met 14 februari 2021 maar door COVID-19 vanaf 15 december niet meer open geweest.

Bezoekersaantal in deze periode: 3.281 bezoekers.

Op 6 augustus 1945 werd Hiroshima getroffen door een atoombom die door de Amerikaanse luchtmacht boven de stad werd gedropt. Op 9 augustus was Nagasaki het doelwit van een tweede atoombom. Kort hierna capituleerde Japan, waarmee de Tweede Wereldoorlog ook in Azië tot een einde kwam. In totaal overleden in 1945 meer dan 200.000 mensen aan de gevolgen van de aanvallen. In latere jaren overleden nog eens duizenden Japanners aan stralingsziekte en kanker als gevolg van de atoombommen.

Wat zijn de gevolgen van de atoombom op de mensen en de omgeving? Zijn die effecten na 75 jaar nog te zien? Inwoners uit Nagasaki en Hiroshima vertelden in deze tentoonstelling over de impact van de bom op hun omgeving. Door bijzondere bruiklenen van Nagasaki City en the Hiroshima Peace Memorial Museum was het mogelijk om, voor het eerst in Europa, objecten uit de getroffen gebieden te tonen.

- Publicatie: 'De bom. 75 jaar na Hiroshima en Nagasaki' met een voorwoord van Kris Schiermeier, boodschappen van burgemeesters Matsui Kazumi, Hiroshima, Taue Tomishisa, Nagasaki, en Henri Lenferink, Leiden, en inleiding van Ethan Mark, Universiteit Leiden. De

tekst is een co-productie van Japanmuseum SieboldHuis en Nagasaki National Peace Memorial Hall for the Atomic Bomb Victims

- Uitgever: Japanmuseum SieboldHuis en Nagasaki National Peace Memorial Hall for the Atomic Bomb Victims
- Sponsors/bijdrage aan tentoonstelling en publicatie: Prins Bernhard Cultuur Fonds, Mondriaan Fonds, Stichting Zabawas, Pola Foundation, Stichting Isaac Alfred Ailion Foundation, ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, gemeente Leiden, Universiteit Leiden en de Vrienden van Japanmuseum SieboldHuis
- Samenwerkingen: Hiroshima Peace Memorial, Nagasaki Atomic Bomb Museum, Nagasaki National Peace Memorial Hall for the Atomic Bomb Victims, gemeente Leiden, Stichting Leidse Vrienden van Nagasaki, Universiteit Leiden en Ibasho Gallery. Bijzondere bijdragen door André Schram, Ethan Mark en Hans Blom.
- Openingspeech: wegens COVID-19 is er geen officiële opening georganiseerd, maar er was wel een bijeenkomst voor genodigde gasten.
- Activiteiten: familiespeurtocht, scholenprogramma in samenwerking met de gemeente Leiden en de Stichting Leidse Vrienden van Nagasaki, lezingen op locatie in samenwerking met Studium Generale Universiteit Leiden. Professor Ivo Smits heeft een college, met opdracht voor BA-studenten Japanstudies, gewijd aan de tentoonstelling.
- Online: Op het YouTube-kanaal #SieboldHuis zijn 16 filmpjes geplaatst in het kader van 'De bom'. Deze korte films gaven achtergrondinformatie bij de tentoonstelling 'De bom. 75 jaar na Hiroshima en Nagasaki'. De films zijn ter voorbereiding op of voor de verdieping van een museumbezoek. In deze fragmenten komen Ethan Mark, universitair hoofddocent moderne Japanse geschiedenis (Universiteit Leiden), en André Schram, zoon van een ex-krijgsgevangene op Fukuoka-2 in Nagasaki aan het woord. Ook tijdens de sluiting van het museum hebben we de bezoekers via deze films kunnen informeren over de atoombommen in Japan. In totaal zijn er 2.552 weergaven geweest van deze 16 fragmenten. Waarbij het educatieve filmpje '*Waarom werd de atoombom gegooid?*' met 407 weergaven het meest werd bekeken. De online activiteiten rond 'De bom' hebben de naamsbekendheid van het SieboldHuis vergroot onder historici en liefhebbers van geschiedenis. In samenwerking met Labradradoodle Digital is er een 3D film gemaakt van de tentoonstelling die online te bekijken is: <https://my.matterport.com/show/?m=M2dSsm2YcdC>

In samenwerking met de Universiteit Leiden - Studium Generale organiseerden wij een lezingenreeks die in het teken stond van de tentoonstelling 'De bom. 75 jaar na Hiroshima en Nagasaki'. Het programma van Studium Generale is bedoeld voor studenten, medewerkers en andere geïnteresseerden. Zie: <https://www.universiteitleiden.nl/studium-generale/programma/de-bom>.

Educatie

Basis onderwijs

Japanmuseum SieboldHuis neemt deel aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) van de Cultuureducatiegroep, de educatiepartner in de regio Leiden. Het aanbod van het lesprogramma bestaat uit negen lessen die aansluiten op de leerlijnen: 'Ik en de wereld', 'Kunst', 'Museum' en 'Tijd', geschikt voor de groepen 5 t/m 8.

In 2020 zijn we ook onze lessen gaan aanbieden via het Verwonderpaspoort, na in 2019 een pilot te hebben gedraaid met een les. Het Verwonderpaspoort toont en verbindt het Leidse museale educatieve aanbod voor natuur, wetenschap, technologie en duurzaamheid. Kinderen die met school deelnemen ontvangen een Verwonderpaspoort. Met iedere activiteit of les die ze volgen, kunnen ze een online-eiland vrijspelen, waarmee ze thuis op ontdekkingsreis kunnen gaan in de digitale

Verwonderwereld. In deze Verwonderwereld zijn ook negen Siebold- en Japan-gerelateerde eilanden waar de kinderen op speelse wijze meer leren over Siebold en Japan.

Vanwege de noodgedwongen sluiting van de scholen zijn er minder schoolklassen naar het museum gekomen. Er kwam de helft minder scholieren uit het primair onderwijs naar het museum ten opzichte van het jaar ervoor.

In 2020 heeft de Japanse school uit Amsterdam als enige Japanse school ons bezocht. Normaal gesproken ontvangen wij ook Japanse scholen uit Rotterdam en Brussel en scholen uit Japan.

In de schoolvakanties wordt het SieboldHuis regelmatig bezocht door groepen kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar, van de buitenschoolse opvang. Samen met begeleiders van de BSO bezoeken zij het museum zelfstandig en gaan aan de slag met een kinderspeurtocht en ontdekken zo de Sieboldcollectie en de tijdelijke tentoonstellingen. Ook dit jaar was dat het geval. Tevens hebben docenten het museum benaderd voor meer informatie en lesmateriaal.

Voortgezet onderwijs

Voor leerlingen van het voortgezet onderwijs biedt het SieboldHuis twee lesprogramma's aan. In het voorjaar een manga-workshop vanuit het Cultuursjop-programma en in het najaar het Kunstshot programma. Vanwege de tijdelijke sluiting van de scholen en musea zijn deze programma's in Japanmuseum SieboldHuis geannuleerd. Er zijn wel schoolklassen met hun eigen docent geweest om het museum en de tijdelijke tentoonstellingen te bezoeken.

Met enige regelmaat ontvangt het SieboldHuis verzoeken om informatie en hulp bij profielwerkstukken.

MBO en Hoger onderwijs

Japanmuseum SieboldHuis werd in 2020 bezocht door verschillende studenten waaronder mbo'ers en hbo'ers. Ook bezochten universitaire studenten het SieboldHuis.

Studenten universiteit Leiden

De universiteit Leiden heeft aan de wieg gestaan van het SieboldHuis en beide organisaties hebben sindsdien nauw met elkaar samengewerkt. Dit heeft geleid tot een intensieve en vruchtbare samenwerking. Studenten van de universiteit Leiden mogen het SieboldHuis gratis bezoeken. Ook in 2020 is hier veelvuldig gebruik van gemaakt.

In 2020 organiseerde de Universiteit Leiden in januari en in augustus de 'Orientation Week Leiden (OWL)' voor nieuwe internationale studenten met als doel kennis maken met de universiteit en de stad. Het bezoek in augustus vond in samenwerking met de OWL-organisatie plaats via vooraf gereserveerde tijdsblokken gedurende meerdere dagen om een goede spreiding te realiseren in verband met de geldende anderhalvemetermaatregel.

In 2020 hebben de nieuwe Leidse studenten van verschillende vakgroepen Japanmuseum SieboldHuis bezocht tijdens de jaarlijkse El Cid week, de introductieweek van de universiteit Leiden.

Ook hebben zo'n honderdzestig eerstejaars Leidse biologiestudenten een bezoek gebracht aan de vaste collectie met name de flora en fauna-kamer van het museum. Deze excursie is een verplicht onderdeel in het kader van het vak 'Biodiversiteit Dier'.

Er is een intensieve samenwerking met Japanstudies van de Faculteit der Geesteswetenschappen. Studenten werken mee aan activiteiten en tentoonstellingen. De 'Neko'-tentoonstelling is gemaakt

door een voormalig student van Japanstudies. BA-studenten hebben naar aanleiding van de tentoonstelling

'De bom' een opdracht gekregen om een paper te schrijven over trauma en herinnering. Hoogleraar Ivo Smits heeft mede vanwege deze tentoonstelling en opdracht Hiroshima-poëzie vertaald op zijn blog:

<https://penseelvanwind.nl/de-wereld-in-een-moment-ontmanteld/>

Ook in 2020 bood de museumwinkel werkplekken aan voor studenten. Deze worden voornamelijk bezet door Japanologen van wie de kennis over Japan en de taal een welkome aanvulling zijn voor het museum en de bezoekers. Bovendien geldt de goede naam van het SieboldHuis als een mooie opstap naar bijvoorbeeld een vervolgstudie, baan of stageplek in Japan.

In de Panoramakamer staat een speciale kaartenvitrine waarin kaarten uit de Siebold-collectie tentoongesteld worden. De kaartencollectie die Philipp Franz von Siebold gedurende zijn verblijf in Japan bijeenbracht, wordt beheerd door de Universitaire Bibliotheken Leiden. Elk jaar wordt er een nieuwe selectie van kaarten met uitleg getoond.

Het verhaal van Johan

Aansluitend op de tentoonstelling 'De bom. 75 jaar na Hiroshima en Nagasaki' is een lesprogramma ontwikkeld voor de basisschool, groep 7 en 8, en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Tijdens deze museumles 'Het verhaal van Johan' konden leerlingen meer te weten komen over de gevolgen van de atoombom, de Tweede Wereldoorlog in Azië en de voormalige Nederlandse kolonie 'Nederlands-Indië'. Door de gemeente Leiden, Stichting Leidse Vrienden van Nagasaki en Japanmuseum SieboldHuis werd deze les gratis beschikbaar gesteld voor de eerste tien reserveringen. Er was veel belangstelling voor deze les in het museum, maar door de verplichte sluiting wegens COVID-19 heeft slechts een klas het museum bezocht. In overleg met de gemeente Leiden die dit project gefinancierd heeft, zullen de lessen in 2021 voortgezet worden op de scholen.

MuseumJeugdUniversiteit

In 2020 heeft Japanmuseum SieboldHuis moeten besluiten om niet deel te nemen aan de najaarsreeks van de MuseumJeugdUniversiteit. Het was niet mogelijk om binnen de gestelde coronamaatregelen dit lesprogramma op een veilige manier aan te bieden voor een grote groep kinderen. Wij zijn voornemens in het najaar van 2021 weer een collegereeks voor kinderen tussen 8 en 12 jaar aan te bieden, waarbij verschillende experts op het gebied van Siebold en/of Japan de colleges geven.

Doe-speurtochten en gezinsactiviteiten

Het museum biedt twee verschillende speurtochten aan: een bij de vaste collectie en een bij de tijdelijke tentoonstellingen. In de kelder zijn een leeshoek, een levensgroot memory-spel, thematische kleurplaten en tekenmateriaal beschikbaar. Vanwege de geldende corona-maatregelen is de kelder sinds maart gesloten.

In 2020 was er bij elke tijdelijke tentoonstelling een op-maat-gemaakte doe-speurtocht die verdieping gaf en kinderen en (groot)ouders op een creatieve manier naar kunst liet kijken. Daarnaast was het mogelijk om losse activiteiten voor het hele gezin te boeken.

Voorzitterschap Directeurenlunch Leidse musea

Vanaf 1 januari 2020 is het voorzitterschap van de Directeurenlunch van de Leidse musea in handen van Japanmuseum SieboldHuis. Deze maandelijkse bijeenkomst wordt voorbereid en geleid door de directeur. Voor elke bijeenkomst worden een of meerdere gasten uitgenodigd. Vanwege COVID-19 zijn de bijeenkomsten omgezet naar digitale bijeenkomsten. Bij deze coördinerende taak hoort ook het verzamelen en rondzenden van de bezoekersaantallen van de aangesloten musea.

Het voorzitterschap wordt voor een jaar aangegaan en daarna overgedragen aan een van de andere museumdirecteuren.

Siebold tentoonstellingen

Naturalis eert Philipp Franz von Siebold met een reizende tentoonstelling 'Nature collected by Von Siebold' in 2023 door Japan. Het is meer dan tweehonderd jaar geleden dat Siebold aankwam op het eilandje Deshima waar de Hollanders gestationeerd waren. Naturalis werkt samen met het SieboldHuis om deze tentoonstelling in Japan te realiseren. De directeur van het SieboldHuis is gastconservator van de tentoonstelling. Sinds 2019 wordt er zowel inhoudelijk als op het gebied van sponsorwerving, waarbij gebruik gemaakt wordt van het netwerk van het SieboldHuis in Nederland en Japan, aan deze tentoonstelling gewerkt.

In 2026 is het tweehonderd jaar geleden dat Siebold de 'Hofreis' heeft gemaakt. De Leidse musea die Siebold-objecten beheren, werken samen aan een tentoonstelling.

Artist in Residence Programme

Jaarlijks wordt in het SieboldHuis het artist in residence-programma georganiseerd door de Universiteit Leiden en de Japan Association for Promotion of Arts (JAPA), met steun van de Isaac Alfred Ailion Foundation. Wegens COVID-19 kon dit niet plaatsvinden.

Nagasaki-kamer

Japanmuseum SieboldHuis huisvest sinds maart 2009 de liaison office van de Universiteit van Nagasaki. In 2020 werd de 'Nagasaki-kamer' bezocht door (Japanse) studenten en hoogleraren en gebruikt voor bijeenkomsten. Het huurcontract voor de Nagasaki-kamer op de tweede verdieping is met drie jaren verlengd, ingaande per 1 januari 2021.

Het nieuwe Japans-Nederlandse Woordenboek

Japanmuseum SieboldHuis treedt al jaren op als 'host' voor 'Het Nieuwe Japans-Nederlandse Woordenboekproject'. Daarnaast beheert het SieboldHuis de financiën van dit digitale woordenboek. Het nieuwe Japans-Nederlandse woordenboekproject is een doorlopend proces waarbij men woorden kan toevoegen om op deze wijze, na redactie, een volwaardig Japans-Nederlands (online) woordenboek tot stand te brengen.

Publicaties

Bij de tentoonstellingen zijn meertalige publicaties uitgegeven waarvan twee in eigen beheer en een uitgave met Hotei Publishing en Koninklijke Brill N.V.

Bijzondere evenementen

De Japanmarkt

In 2000 bezocht de keizer van Japan samen met zijn vrouw tijdens een staatsbezoek aan Nederland het SieboldHuis. Ter herinnering aan dit bezoek en zijn wandeltocht over het Rapenburg met koningin Beatrix organiseert Japanmuseum SieboldHuis de Japanmarkt.

Zondag 30 mei 2020 zou de dertiende editie van de jaarlijkse Japanmarkt worden georganiseerd. Door de aangescherpte COVID-19 maatregelen werd besloten dat het niet verantwoord is om deze doorgaans drukbezochte markt met circa 10.000 bezoekers doorgang te laten vinden.

Museumnacht

Niet weg te denken in het culturele programma van Leiden is de Leidse Museumnacht. Een initiatief van de studentenvereniging Quintus dat gedragen wordt door de Leidse musea. Helaas was dit ook een van de vele evenementen die wegens COVID-19 geen doorgang konden vinden. Eind 2019 startte een groep enthousiaste studenten als programmeurs voor de Leidse musea. De student-programmeur van het SieboldHuis had een spannend programma samengesteld. Ondanks de annulering zal dit programma zeker als basis dienen voor een volgende Museumnacht.

15 jaar Japanmuseum SieboldHuis

Op 21 maart 2020 vierden wij het 15-jarig bestaan van Japanmuseum SieboldHuis. Het was de bedoeling om deze dag uitbundig te vieren. Vanwege de lockdown konden wij geen bezoekers ontvangen en hebben wij deze heugelijke datum in een aangepaste setting gevierd.

Win een reis naar Japan!

De gemeente Nagasaki heeft een uitnodiging verstuurd om twee middelbare scholieren uit Leiden op 8 en 9 augustus 2021 deel te laten nemen aan het Nagasaki Youth Peace Forum. De leerlingen zijn ook eregast tijdens de herdenkingsceremonie van de val van de atoombom op 9 augustus.

Stichting Leidse Vrienden van Nagasaki (SLVN) en de Gemeente Leiden hebben hiervoor een wedstrijd uitgeschreven. Vanuit de SLVN zal er begeleiding zijn tijdens de reis.

De directeur SLVN is tevens de directeur van het SieboldHuis; de coördinator Nederland-Japan relaties neemt ook zitting in het bestuur van SLVN. In 2020 is aan het project in samenwerking met Nagasaki gewerkt.

Speciale Japanse culturele evenementen

Jaarlijks organiseert het SieboldHuis speciale culturele programma's in samenwerking met de ambassade van Japan in Nederland waarbij wordt ingegaan op de Japanse feestdagen. Ook nodigt het SieboldHuis diverse Japanse specialisten zoals thee-meesters en ikebana-meesters uit in samenwerking met Japanse internationale instellingen. Deze activiteiten konden helaas wegens COVID-19 geen doorgang vinden.

Opening Blekerspark

Op 23 september opende wethouder Ashley North samen met de directeur van het SieboldHuis het op Japan geïnspireerde Blekerspark. Het Blekerspark is onderdeel van het Singelpark, een stadspark dat het historische centrum van Leiden omringt. Wethouder Ashley North nam samen met de directeur een bijzondere Japanse vredesboom in ontvangst. Deze Japanse notenboom, een ginkgo biloba, is een afstammeling van een boom die de atombom in Hiroshima heeft overleefd. De vredesboom is eind november in het park geplant. Het Blekerspark heeft een

Japans thema, met onder andere de Japanse steiger en een mussenmuur. In het park zijn verder 31 bomen teruggeplant. Zij zorgen voor een hogere biodiversiteit en er zijn nieuwe houten speeltoestellen geplaatst. Het ontwerp voor het park is tot stand gekomen in samenwerking met bewoners, scholieren, ondernemers, de Vrienden van het Singelpark en andere belanghebbenden.

Lezingen

In 2020 hebben gastsprekers lezingen gehouden over diverse onderwerpen, veelal aansluitend op de tijdelijke tentoonstelling of op een actueel onderwerp. Vanaf maart 2020 zijn we meer activiteiten online gaan organiseren.

Gastconservator Chris van Otterloo heeft in januari een aantal lezingen gegeven met aansluitend een bezoek aan de tijdelijke tentoonstelling 'Verstilde schoonheid. Japanse etsen van Tanaka Ryōhei'.

Maureen de Vries, gastconservator van de tijdelijke tentoonstelling 'Neko. De kat in de Japanse kunst', gaf op 23 februari een lezing waarin de symboliek van de kat in de Japanse kunst aan de orde kwam. Zij besprak in deze lezing haar favoriete katten en kunstwerken die zij voor deze tentoonstelling uit nationale en internationale collecties bijeenbracht in Japanmuseum SieboldHuis.

Op 1 maart gaf Ivo Smits, hoogleraar aan de Universiteit Leiden, een lezing met als titel 'Een kat van woorden. De Japanse kat in de literatuur van de afgelopen duizend jaar'.

Op 28 mei heeft Kris Schiermeier een online presentatie over de tijdelijke tentoonstelling 'Neko. De kat in de Japanse kunst' gegeven tijdens een cultureel event georganiseerd door DUJAT (Dutch and Japanese Trade Federation). Dit webinar werd bezocht door 42 deelnemers uit Nederland en Japan.

Studium Generale, Universiteit Leiden

In samenwerking met Studium Generale is in 2020 een lezingenprogramma gemaakt aansluitend bij de tijdelijke tentoonstelling 'De bom. 75 jaar na Hiroshima en Nagasaki'. Het programma omvatte in 2020 drie lezingen welke gegeven werden in het Lipsiusgebouw in Leiden:

26 november: Drie jaar Japan maar niet vrijwillig

Door prof. dr. André Schram, emeritus-hoogleraar Toegepaste Biologie, Universiteit van Amsterdam, Gastdocent Tweede Wereldoorlog/Azië. Hij is de zoon van een krijgsgevangene die in Nagasaki de val en de gevolgen van de atombom heeft meegemaakt. Zijn persoonlijke verhaal is een verhaal van velen van zijn generatie en van de nakomelingen die de geschiedenis van hun vader met zich meedragen.

3 december: De bom verbeeld in anime en manga

Door dr. Yasco Horsman, universitair docent aan het Leiden University Centre for the Arts in Society

De herinneringen aan de bommen die vielen op Hiroshima en Nagasaki hebben een rol gekregen in literatuur en film. Niet alleen in het westen, maar zeker ook in Azië. Yasco Horsman besteedde in zijn lezing aandacht aan de rol van deze herinneringen in anime en manga. Films die aan bod kwamen waren 'Grave of the Fireflies' (Takahata, 1988) en 'Akira' (Otomo, 1988): twee anime films uit hetzelfde jaar waarin de herinnering aan de bom en het einde van de oorlog op een verschillende manier verwerkt zijn. Ook besteedde hij aandacht aan de autobiografische manga-serie 'Barefoot Gen' (1974-1987) van Nakazawa Keiji die als 6-jarige ooggetuige was van het bombardement van Hiroshima.

10 december: Beyond the Atom Bombs 'Asia' in the Asia-Pacific War

Door dr. Ethan Mark, universitair hoofdocent Moderne Japanse Geschiedenis aan de Universiteit Leiden

Hoewel onze conventionele focus op het verhaal van de atombommen terecht centraal staat in het verhaal van de Tweede Wereldoorlog in Azië en de Stille Oceaan, neigt het er ook naar te verhullen hoe de oorlog - en het einde van de oorlog - werd ervaren door de Aziaten. Dit omvat het verhaal van de oorlog als een confrontatie tussen concurrerende koloniale machten en tussen 'Oost en West'. Dr. Ethan Mark's lezing belichtte deze invalshoeken met een focus op de ervaring van Nederlands-Indië /Indonesië.

De film 'Hiroshima mon amour' met een inleiding van Yasco Horsman, die op 17 december getoond zou worden in het Kijkhuis te Leiden, kon wegens de landelijke lockdown helaas geen doorgang vinden.

Presentatie van kopie van T. Rex Trix

Op woensdag 4 december waren de directeur en Kuniko Forrer, vanwege hun directe betrokkenheid en bijdrage aan de totstandkoming van de verkoop van een 3D-replica van Trix, aanwezig bij een speciale ceremonie in Naturalis. Hier werd de geprinte kopie symbolisch online overhandigd door burgemeester Lenferink aan de burgemeester Taue van zusterstad Nagasaki. Trix zal een prominente plek krijgen in het nieuwe dinosauruseum dat medio oktober 2021 in Nagasaki geopend wordt.

Publiciteit

De directeur, haar medewerkers en de gastconservatoren zijn veelvuldig in de media geweest zowel in Nederland (NPO-televisie, radio en interviews voor de lokale zenders) als in Japan (onder andere bij Asahi Shinbun, Nagasaki Shinbun, Chunichi Shinbun en TV-programma 'Fushigi Hakken'). Verder waren er interviews in tijdschriften, dagbladen en op televisie over de tentoonstellingen en de Japanse kunst en cultuur. De directeur is meerdere keren geïnterviewd over de impact van COVID-19 op het museum.

Op de website, in de nieuwsbrief, op Facebook, op Instagram en Twitter werd eveneens informatie over het museum en zijn activiteiten verstrekt.

De noodgedwongen sluitingen van het museum en de daaropvolgende corona-maatregelen hebben veel gevolgen gehad voor de promotionele tentoonstellingscampagnes. Muppen- en driehoeksbordencampagnes en advertenties werden verplaatst en aangepast, posters en folders werden herdrukt en de social-media campagne werd verlengd. Tijdens de sluiting van het museum werden de bezoekers bereikt door #stayathomechallenges, educatieve filmpjes, vlogs en 3D-tentoonstellingsfoto's. Japanmuseum SieboldHuis heeft deelgenomen aan de digitale Museumweek en voor de online Uitmarkt is er een vlog in het museum gemaakt. De bezoekers van Instagram, Facebook en Twitter zijn in aantal toegenomen maar het effect van COVID-19 met 16 weken sluiting, ondanks onze extra online inspanningen, was te merken aan de afname van bezoekers voor onze website.

De Google Grants campagnes in 2020 leverden 34.364 extra vertoningen op, waarvan er 8.534 clicks naar www.sieboldhuis.org gingen. De website had 305.789 paginaweergaven, door 93.412 nieuwe gebruikers. 71% van onze website-bezoekers komt uit Nederland (Japans 6%, overige 23%). [Twitter.com/SieboldHuis](https://twitter.com/SieboldHuis) heeft 3.505 volgers. De directeur twittert ook vanuit een eigen account @Kschiermeier, haar tweets worden door 1.096 mensen gevolgd.

In 2020 had Japanmuseum SieboldHuis op Facebook 6.201 'likes' en 6.585 'followers'. Het museum is sinds 2018 ook actief op Instagram. Het account [instagram.com/sieboldhuis](https://www.instagram.com/sieboldhuis) heeft inmiddels 1.891 volgers. De nieuwsbrief werd in 2020 maandelijks naar 2.590 mensen gemaild. Via deze mailinglijst, inclusief de perslijst en genodigden voor de tentoonstellingsopeningen heeft Japanmuseum SieboldHuis 32.566 contactmomenten met abonnees gehad.

Bij elke tijdelijke tentoonstelling werd een muppencampagne gehouden in de stad. De verlenging van 'Neko. De kat in de Japanse kunst' en de heropening van het museum werden extra onder de aandacht gebracht met driehoeksborden. Japanmuseum SieboldHuis heeft een advertentiecampagne in het cultuurkatern van de Volkskrant, AD, Trouw en Parool geplaatst en er zijn (digitale) advertenties verschenen ter promotie van de tijdelijke tentoonstellingen. Tevens hebben er verspreid over het jaar advertenties gestaan in NRC, Museumtijdschrift, Kunstkrant, Collect, Historisch Magazine, Elsevier en Geschiedenis Magazine.

Er zijn gerichte acties ingezet om de tentoonstellingen onder de aandacht van de beoogde doelgroepen te brengen. De 'Neko'-folders en -posters werden verspreid bij kattencafés en 'De bom' werd gepromoot bij historische verenigingen en organisaties. 'Verstilde schoonheid'-commercials op televisie en in de treinen hebben mede bijgedragen aan het succes van de tentoonstelling in de eerste weken van 2020.

In samenwerking met de Leidse musea en Leiden Marketing is er een gezamenlijke cultuurcampagne gestart die wegens de sluiting van de musea doorloopt in 2021. Ook zijn er in samenwerking met Leiden Marketing twee stadsgidsen met plattegrond ontwikkeld en die zijn verspreid op culturele en toeristische locaties. De tentoonstellingen en activiteiten werden maandelijks gepubliceerd in een

Uitagenda die op culturele locaties in Leiden gedistribueerd werd. Ook in 2020 reed de SieboldHuis City-Shuttle bus door de stad.

3.6.4. Huisvesting, ICT en algemene zaken

Huisvesting

In 2020 is er geen uitgebreid onderhoud aan het pand of de installaties uitgevoerd.

ICT

Er zijn in 2020 nieuwe computers aangeschaft en geïnstalleerd. Tevens is er begonnen met een softwaremigratie naar de cloud. Voor het faciliteren van het thuiswerken zijn de oude (afgeschreven) computers ter beschikking aan het personeel gesteld. Op deze manier kan er tegemoet worden gekomen aan de wens van de overheid om het thuiswerken te bevorderen.

Algemene zaken

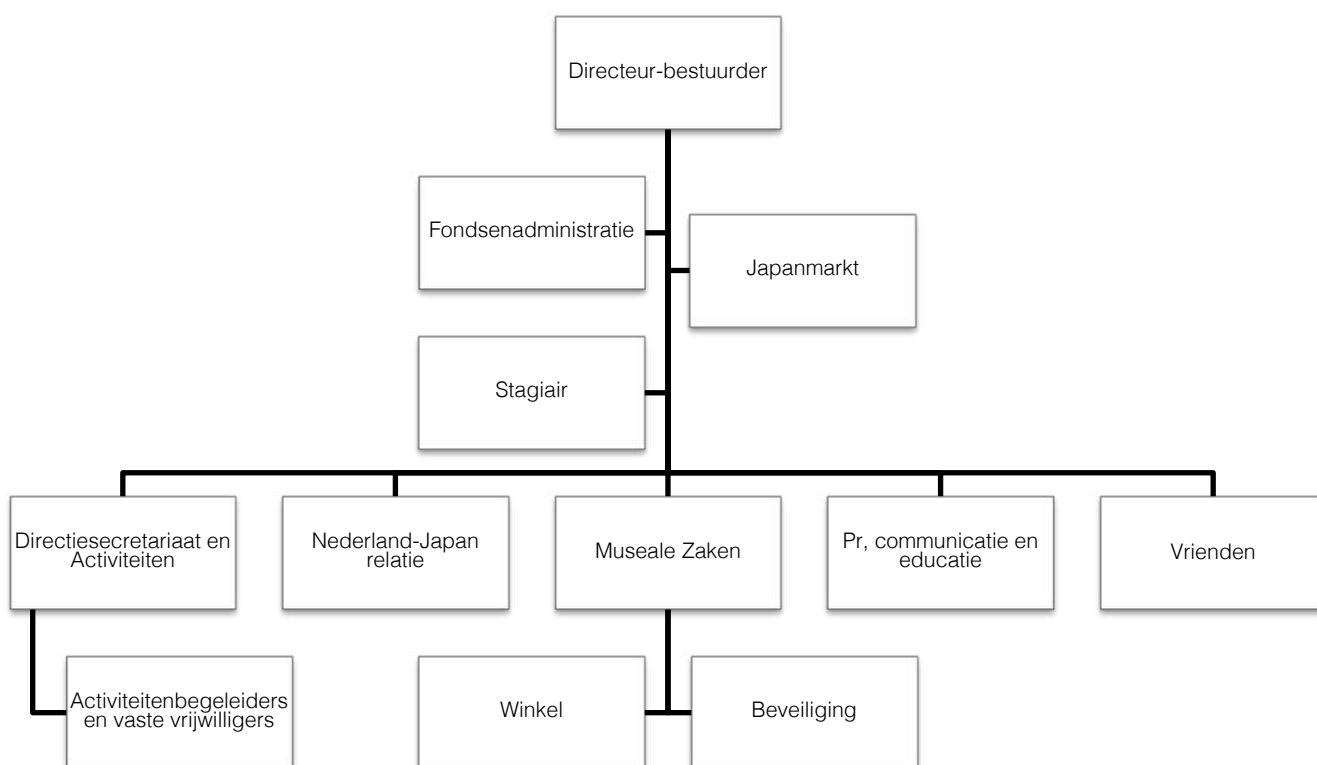
In 2020 is de Panoramakamer heringericht met Sieboldobjecten uit de collectie van Museum Volkenkunde. Er zijn nieuwe teksten geschreven in drie talen en er is een aanpassing aan de audiotour en de verlichting gedaan. De Flora- en Faunakamer heeft ook een kleine aanpassing in objecten ondergaan. De herinrichting van de Panoramakamer is ontworpen door Studio OTW, Amsterdam (Jelena Stefanovic en Cecilia Hendriks) en uitgevoerd door Planemos, Nieuwegein en Drelight, Berg en Terblijt.

Er zijn in 2020 uitgebreide maatregelen getroffen om het museum coronaproof te maken met aanpassingen in de winkel, aan de looproute, qua hygiënevoorzieningen en bewegwijzering.

3.6.5. Personeel en organisatie en talentontwikkeling

Organigram 2020

- Personeelsbezetting in 2020 van 34 (parttime) medewerkers waarvan 10 mensen (5 fte) op de Stichting Japanmuseum SieboldHuis, en de overige 18 medewerkers worden ingehuurd via Randstad en andere organisaties. Ook zijn er 6 vaste vrijwilligers.
- De vrijwilligers voor de Japanmarkt en de Museumnacht zijn dit jaar niet ingezet.
- Gemiddeld jaarverzuimpercentage SieboldHuis 2020: 2,8 % (wegens langdurige uitval van een vaste medewerker).
- Vervulde vacatures in 2020: 4 vacatures.

3.7. Toepassing governance codes

Japanmuseum SieboldHuis past de Governance Code Cultuur toe.

3.7.1. Governance Code Cultuur

De Stichting Japanmuseum SieboldHuis, gevestigd te Leiden, wordt sinds 2009 bestuurd volgens het 'raad-van-toezicht-model' waarbij het bestuur is belegd bij de directeur-bestuurder tevens voorzitter van het bestuur en de algemeen directeur van Naturalis is vanaf 1 juli 2019 (qualitate qua) medebestuurder geworden. Hieronder geven we aan hoe Japanmuseum SieboldHuis in 2020 voldoet aan de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur (hierna: de Code).

Principe 1: De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.

De doelstelling van de stichting luidt conform artikel 3, lid 1 en 2 van de statuten: “Het presenteren van (museale) collecties met betrekking tot de Japanse kunst, cultuur, natuur en wetenschap, in het bijzonder de Leidse Siebold-collectie, alsmede het versterken van de band tussen Nederland en Japan door middel van het exploiteren van Japanmuseum SieboldHuis als museum en informatiecentrum. De stichting beoogt haar doel te bereiken door onder meer: het organiseren van permanente en tijdelijke tentoonstellingen; het beheren van een informatiepunt Nederland-Japan; het organiseren van culturele en andersoortige activiteiten; samenwerking met andere Nederland-Japanse culturele, wetenschappelijke en economische instanties, zulks in het bijzonder in samenwerking met de stakeholders Stichting Naturalis Biodiversity Center, Museum Volkenkunde, de Universiteit Leiden en de gemeente Leiden; samenwerking met Japanse organisaties die zich bezighouden met onderzoek naar en presentatie van de Japans-Nederlandse betrekkingen.”

Principe 2: De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan ('pas toe én leg uit'). De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af ('pas toe óf leg uit').

- Het bestuur en de raad van toezicht onderschrijven de principes en aanbevelingen zoals beschreven in de Governance Code Cultuur en passen deze toe.
- De manier waarop Japanmuseum SieboldHuis de principes toepast, sluit aan bij de doelstelling, aard en omvang van de organisatie. De Code is besproken in een vergadering van de raad van toezicht en de directie. Wanneer het SieboldHuis afwijkt van een principe of een praktijkaanbeveling, wordt daarvan in het bestuursverslag melding gemaakt.
- In het bestuursverslag wordt gemeld dat het SieboldHuis de Code toepast en worden eventuele wijzigingen op het gebied van de governance gemeld.
- De informatie over de toepassing van de Code staat op de website.

Principe 3: Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.

- De raad van toezicht vergewist zich van de onafhankelijkheid van zijn leden. Dit gebeurt in ieder geval bij (her)benoeming.
- Nevenfuncties van de leden van de raad van toezicht en de directie worden in het jaarverslag vermeld.
- De Reglementen van de raad van toezicht en de directie bevatten bepalingen over hoe wordt omgegaan met (mogelijke) belangenverstrengeling.
- In het verslagjaar deden zich geen besluiten voor waarbij sprake was van tegenstrijdige belangen.
- Het SieboldHuis verstrekt aan de leden van de raad van toezicht en de directie geen persoonlijke leningen, garanties e.d.
- Er zijn geen verplichtingen aangegaan met aan de leden van de raad van toezicht of directie gelieerde partijen.
- Wij hanteren de gedragscodes Governance Code Cultuur en de ICOM Code of Ethics.
- Tegen fraude zijn verschillende maatregelen van kracht. Zie hiervoor de risicoparagraaf.
- Jaarlijks wordt in de RvT een overzicht geactualiseerd van relevante nevenfuncties van de leden, waarbij ook wordt gekeken naar het risico op belangenverstrengeling.

Principe 4: Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.

- Er is een samenwerkingsovereenkomst tussen het SieboldHuis en Naturalis die is goedgekeurd door de raad van toezicht. Hierin staan de taken van de bestuursleden vermeld.
- De directie vergadert in principe viermaal per jaar met de raad van toezicht. Wanneer daartoe aanleiding is, wordt vaker vergaderd. De afspraken over inhoud, frequentie en informatievoorziening van de raad van toezicht zijn vastgelegd in het Directiereglement en het Reglement raad van toezicht.
- De raad van toezicht heeft een Reglement waarin de taken, verantwoordelijkheden en werkwijze zijn vastgelegd. In de financiële verantwoording wordt een bericht van de raad van toezicht opgenomen waarin de raad rapporteert hoe hij invulling heeft gegeven aan zijn taken en verantwoordelijkheden.
- Er is buiten de vergaderingen frequent contact tussen de raad van toezicht en de directeur-bestuurder en tussen de beide bestuursleden.

Principe 5: Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.

- De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding en de resultaten van de organisatie.
- Medewerkers kunnen onregelmatigheden melden.

Principe 6: Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.

- Het SieboldHuis hanteert een risicomodel dat periodiek wordt geactualiseerd en besproken met de raad van toezicht. In de jaarrekening wordt verslag gedaan van het systeem van risicobeheersing en controle.

Principe 7: De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.

- De raad van toezicht vergadert minimaal viermaal per jaar met de directie. Wanneer daartoe aanleiding is, wordt vaker vergaderd.
- Er is buiten de vergaderingen frequent contact tussen de raad van toezicht en de directeur-bestuurder en de medebestuurder.
- De voorzitter en een ander lid van de raad van toezicht (renumeratiecommissie) voeren jaarlijks een gesprek met de directeur-bestuurder over haar functioneren.

Principe 8: De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

- De raad van toezicht bestaat uit minimaal zeven en maximaal negen leden.
- In zijn profielschets heeft de raad van toezicht beschreven welke eisen worden gesteld aan de samenstelling van de raad, zodat hij zijn werk naar behoren kan doen. Aan de leden worden

algemene eisen gesteld waaraan alle leden moeten voldoen. Daarnaast zijn er specifieke eisen op het gebied van kennis en deskundigheid die aan de individuele leden worden gesteld.

- Herbenoemingen van leden zijn geen automatisme. Bij iedere herbenoeming wordt een afweging gemaakt, mede op basis van de profielschets.
- De vacatures in de raad van toezicht worden openbaar gemaakt.
- De maximale zittingstermijn van de leden van de raad van toezicht is zeven jaar. Er is een rooster van aftreden dat wordt opgenomen in het jaarverslag.
- Er is een introductie / kennismaking voor nieuwe leden van de raad van toezicht in de vorm van een gesprek en een rondleiding.
- De raad brengt jaarlijks een werkbezoek aan de stichting.

3.7.2. Code Culturele Diversiteit en inclusie

De directie, medewerkers en raad van toezicht van Japanmuseum SieboldHuis vinden diversiteit en inclusie waardevol en belangrijk. Zij zetten zich vol in, met de beschikbare middelen die het SieboldHuis voorhanden heeft, om inclusiviteit bij activiteiten en publieksprogramma's te waarborgen. Iedereen moet zich welkom kunnen voelen bij het SieboldHuis, of je er nu werkt, als bezoeker komt of met ons samenwerkt. Het SieboldHuis heeft verschillende nationaliteiten in dienst van de stichting en onder de vrijwilligers. Het historische pand is goed toegankelijk voor mindervaliden en heeft een lift waardoor alle verdiepingen bereikbaar zijn.

3.7.3. Fair Practice Code

Japanmuseum SieboldHuis geeft invulling aan het werkgever- en opdrachtgeverschap conform de waarden van de Fair Practice Code. De stichting hanteert de museum-cao en past deze toe. Wij hanteren de wettelijke aanbestedingsregels en bij opdrachtverlening worden altijd heldere en eerlijke contracten afgesloten, waarbij expliciete afspraken worden gemaakt over eigenaarschap, bronvermelding en rechtenafdracht. Wij hanteren per aard van het werk altijd een passende arbeidsrelatie. De inzet van flexibele arbeidsrelaties is beperkt. Inzet van vrijwilligers is een welkome aanvulling op de personele capaciteit en wordt niet ingezet ter vervanging van betaald werk. Het SieboldHuis investeert in ontwikkeling van haar medewerkers.

3.7.4. Bezoldiging WNT

Het beloningsmaximum conform WNT-norm voor 2020 is € 201.000. Noch het salaris van de directeur-bestuurder, noch dat van enige andere medewerker van de stichting, overstijgt de WNT-norm.

3.8. Risicomanagement

De stichting dient een algemeen belang, wordt merendeels met publiek geld gefinancierd en heeft een wettelijke taak. Tegelijk wordt verwacht dat we ondernemend zijn, met het doel om a) de publieke investering maximaal te laten renderen en b) voldoende inkomsten te verwerven om onze doelstellingen te kunnen realiseren. Wij maken dan ook een bewuste afweging tussen de (publieke

en commerciële) doelstellingen en de risico's die we bereid zijn te nemen om de doelstellingen te bereiken. Dit continue proces hebben we verankerd in ons risicomanagementbeleid.

Uitgangspunten van het risicomanagementbeleid:

- het afwegen van risico's is structureel onderdeel van de planning- en controlecyclus;
- we hebben systemen van risicobeheersing en interne controle ingericht. Deze dienen om significante risico's te identificeren, realisatie van doelstellingen te bewaken en naleving van wet- en regelgeving te waarborgen;
- de directie is verantwoordelijk voor de systemen van risicobeheersing en interne controle en de werking ervan;
- de directeur-bestuurder is eindverantwoordelijk voor de risicobereidheid: het bepalen van wat acceptabel is bij de (mate van de) risico's die genomen worden.

3.8.1 Risicoacceptatie

De risicoacceptatie verschilt per doelstelling en risicocategorie. De risicogrenzen zijn vastgelegd in verschillende beleidsdocumenten.

Risicocategorie	Risicobereidheid	Toelichting
Strategisch	Gematigd	Strategische risico's worden zorgvuldig afgewogen. We zoeken steeds de balans tussen onze maatschappelijke functie (lage risico-acceptatie) en onze commerciële ambities (hogere risico-acceptatie).
Operationeel	Laag	Onze kerntaak is gericht op het presenteren van (museale) collecties met betrekking tot de Japanse kunst, cultuur, natuur en wetenschap, in het bijzonder de Leidse Siebold-collectie, alsmede het versterken van de band tussen Nederland en Japan door middel van het exploiteren van Japanmuseum SieboldHuis als museum en informatiecentrum. Risico's die de continuïteit in gevaar kunnen brengen willen we zoveel mogelijk inperken. Op het gebied van veiligheid en beveiliging van museumbezoekers, werknemers en gasten willen we risico's zoveel mogelijk vermijden. Hetzelfde geldt ten aanzien van de collectie.
Financieel	Zeer laag	Als het gaat om financiële risico's staan wij voor een stabiel beleid met minimale en beheersbare risico's teneinde een solide financiële positie te waarborgen en te allen tijde correcte besteding van publiek geld te kunnen verantwoorden.
Compliance	Nul	Op het gebied van compliance met wet- en regelgeving hanteren wij geen tolerantie en streven we naar volledige compliance. We hebben daarbij speciale aandacht voor wet-

		en regelgeving op het gebied van veiligheid en beveiliging, milieu, aanbestedingen en privacy/informatiebeveiliging.
--	--	--

3.8.2 Beheersing- en controlesysteem

Risicomanagement is een vast onderdeel van onze financiële en operationele planning- en controlecyclus. In dit verband wordt jaarlijks (jaarverslag) en per kwartaal (rapportage van de directeur met budgetoverzichten) gerapporteerd aan de raad van toezicht.

Verantwoordelijkheden

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de opzet en werking van de systemen voor interne risicobeheersing. Risicobeheersing valt intern onder de raad van toezicht. De directeur-bestuurder rapporteert en legt verantwoording af over de opzet en werking van de systemen. De externe accountant oefent interne controle uit. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement en legt hierover in de kwartaalrapportage verantwoording af.

Extern vindt toezicht en monitoring plaats door het ministerie van OCW op de uitvoering van de prestaties conform de besteding van de verleende projectsubsidie.

Gelet op bovenstaande zijn we van oordeel dat de systemen van risicobeheersing en interne controle een redelijke mate van zekerheid geven over de financiële verslagleggingsrisico's en dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

3.8.3 Belangrijkste risico's

Strategische risico's

---

1. Verandering in de bezoekaantallen, tegenvallende inkomsten

Onverwachte veranderingen in bezoekaantallen kunnen leiden tot een tekort of overschot aan capaciteit en aan directe inkomsten. Ook kan het invloed hebben op de afspraken met het ministerie van OCW en zo ook op de overgangssubsidie. Verder heeft het risico invloed op relaties met sponsors en fondsen. Structurele bijdragen komen van de gemeente Leiden en de Universiteit Leiden. Deze inkomsten hebben een aanmerkelijk aandeel in de directe inkomsten. Dit geldt ook voor de inkomsten van bedrijfssponsors. Voor beide geldt dat de bijdragen structureel zijn voor een beperkte periode, lopend van drie tot vijf jaren met uitzicht op verlenging. Projectsubsidies, met name voor tentoonstellingsprojecten, vormen een belangrijke component van de eigen inkomsten. Deze kunnen fluctueren per jaar.

Beheersmaatregelen

We onderhouden intensief contact met de relevante stakeholders, met name OCW, samenwerkingspartners, fondsen en sponsors. Op basis van jarenlange ervaring worden bezoekaantallen aan de hand van scenario's ingeschat. De organisatie van de publieksbegeleiding en educatie is erop ingericht om mee te kunnen bewegen met afname of groei van aantallen. We begroten terughoudend, bij voorkeur op basis van ervaringscijfers. Eventueel grijpen we - na analyse – in, door: intensiveren van de (marketing)inspanning om de resultaten te verbeteren en/of te besparen op de kosten. In het geval dat de inkomsten structureel achterblijven, kan de keuze ook zijn om een activiteit te beëindigen. De uitvoering van de projecten wordt bijgesteld al naar gelang de externe subsidie die is toegekend. De liquiditeit

van de projectsubsidies wordt niet aangesproken voor andere doeleinden.

---

2. Politiek

De afhankelijkheid van de subsidie van de rijksoverheid is groot. Politieke besluitvorming brengt risico's met zich mee t.a.v. uit te voeren taken, te behalen resultaten en hoogte van en voorwaarden voor subsidie. Met de toekenning van de overgangssubsidie in 2019 en 2020 en de komst van de Erfgoedwet (en langjarige bekostiging vanaf 2021) is de gevoeligheid voor dit risico licht afgenomen.

De hoogte van de (overgangs)subsidie is vooralsnog te laag om het SieboldHuis in een optimale vorm te laten voortbestaan. Het risico is dat Japanmuseum SieboldHuis te maken krijgt met de effecten van een negatief oordeel van publieke en politieke opinie op het bereikte resultaat in relatie tot de hoeveelheid subsidie.

Beheersmaatregelen

Participatie in overlegorganen/ discussies.
In contact blijven met stakeholders.
Monitoren van (politieke) besluitvormingstrajecten en ontwikkelingen op wetgevingsgebied.
Gebruik maken van bezwaarprocedures.
Beleidsbeïnvloeding bij de minister en het departement en ook via de Museumvereniging.
Invloed van de Japanse contacten aanwenden.

---

3. ICT infrastructuur en informatie

IT-systemen en -applicaties zijn in groeiende mate een strategische asset. Achterblijvende doorontwikkeling, storingen in of uitval van bedrijfskritische IT-systemen en ongeoorloofde toegang zouden onze bedrijfsvoering en onze reputatie negatief kunnen beïnvloeden. Dit risico neemt toe naarmate we onze ambitie om onze digitale capaciteiten uit te breiden gaan uitvoeren.

Beheersmaatregelen

Het bestaande systeem wordt getoetst en beheerd door Pro Warehouse. Zij zorgen voor de ondersteuning en het beheer van de Apple computers.

---

4. Internationale samenwerking

Beheersmaatregelen

Het versterken van de band tussen Nederland en Japan door middel van het exploiteren van Japanmuseum SieboldHuis als museum en informatiecentrum is een belangrijke doelstelling. Waar mogelijk wordt er samengewerkt met Japanse (museale) instellingen maar ook met andere landen waar Siebolds collectie wordt beheerd en getoond. De betrokken internationale groep van Sieboldinstellingen is sterk gecommitteerd, maar de instellingen zijn qua samenwerking wel in hoge mate afhankelijk van diverse rijksoverheden of private fondsen.

Bijstellen ambities indien nodig.

---

5. Positionering

Beheersmaatregelen

De positionering van het SieboldHuis als het Japanmuseum van Nederland is van belang voor het slagen van de strategie. Risico's op te lage bekendheid en een verkeerd imago belemmeren de ontwikkeling van het museum.

Actieve positionering van het SieboldHuis als Japanmuseum door interne en externe communicatie. Indien financieel mogelijk, structureel onderzoek naar imago en monitoring van vermeldingen in de media.

Operationele risico's

Operationele risico's betreffen de assets, human resources, ICT en leveranciers. In het algemeen worden deze risico's beheerst door middel van verzekeringen en kredietwaardigheidschecks.

---

6. Veiligheid en beveiliging, fraude

Beheersmaatregelen

Er zijn veel zaken die risico opleveren voor de gezondheid van medewerkers, bezoekers en omwonenden. Naast algemene risico's op bijvoorbeeld brand, overstroming en instorting, gelden bij het werken in en met of bezoeken van tentoonstellingen en collectiemateriaal specifieke risico's. In het bijzonder voor de collectie, maar ook voor de overige spullen geldt een risico op ontvreemding. En er is een risico op fraude.

Arbo-systematiek veiligheidszorg.
Trainingen en oefeningen.
Noodplannen en -procedures.
Veiligheidsscans.
Verzekeringen.
Veiligheidsvoorzieningen.

---

7. Personeel

Beheersmaatregelen

Leiderschap & Sturing: risico dat het bestuur onvoldoende voor zijn taak is toegerust.
Competenties: risico dat de medewerkers niet over de passende kennis en/of vaardigheden beschikken.

Raad van toezicht.
Klokkenluidersregeling.
Performance managementcyclus.
Functiebeschrijving en –waardering.
Managementontwikkeling.

Cultuur: risico dat de medewerkers zich niet houden aan algemeen geldende ethische normen en/of de doelstellingen van de organisatie.

Ethische codes ICOM.

Financiële risico's	Beheersmaatregelen
Japanmuseum SieboldHuis heeft te maken met marktrisico, prijsrisico en liquiditeitsrisico.	Er wordt een weerstandsvermogen aangehouden met een omvang van 1 jaar bezoekersinkomsten. Deze bestaan uit de entree-inkomsten en de brutomarge van de winkelinkomsten. Ook is het in het geval van tegenvallers mogelijk om beoogde investeringen te temporiseren, waardoor liquiditeit wordt vrijgespeeld.

Risico's ten aanzien van wet- en regelgeving (compliance) en integriteit	Beheersmaatregelen
Wetgeving die het beheersingskader vormt, betreft voornamelijk Nederlands recht. Het niet voldoen aan de wet- en regelgeving kan schadelijk zijn voor de reputatie en negatieve operationele of financiële gevolgen hebben. Hierbij specifiek aandacht voor aanbestedingen, veiligheid/beveiliging en privacy/informatiebeveiliging. Een gebrek aan integriteit en verantwoord zakelijk gedrag kan schadelijk zijn voor onze reputatie en leiden tot schending van wet- en regelgeving.	Hanteren van de gedragscodes Governance Code Cultuur en de ICOM Code of Ethics Klokkenluidersregeling. Tegen fraude zijn de volgende maatregelen van kracht: administratieve organisatie (drietrapssysteem qua betalingen); meerjarig kasstroomoverzicht; frauderapportage; factuur fiatteersysteem;

Gevoeligheidsanalyse

Risico	Waarde	Resultaat	Verandering	Effect	Impact op	Aannames
1, 5,6	Aantal bezoekers	25.719	+/- 1%	257	resultaat	Gemiddelde totale inkomsten uit kaartverkoop per bezoeker € 4,61 bij gelijkblijvende kosten. Bezoekaantal 2020.
3, 6	Bedrijfslasten	€ 1.023.397	+/- 1%	€ 10.233	resultaat	Totale bedrijfslasten 2020 exclusief afschrijvingen.
4, 7	Project funding tentoonstelling en activiteiten	€ 178.575	+/- 1%	€ 1.785	omzet	Extern gesubsidieerde en gesponsorde tentoonstellingsprojecten en inkomsten activiteiten

						(evenementen, schenkingen, verhuur kantoorruimte).
1, 2	Overgangs- subsidie Ministerie OCW/EK	€ 300.000	+/- 1%	€ 3.000	resultaat	Overgangssubsidie 2020

3.8.4 Risicomanagement in 2020

Er is geen sprake van bouw- of renovatieprojecten of anderszins zaken die vanwege de omvang en complexiteit grote risico's met zich meebrengen.

3.8.5 Directieverklaring

De directie verklaart dat, voor zover bekend:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en de resultaten van Japanmuseum SieboldHuis;
- het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de toestand op de balansdatum en de gang van zaken gedurende het boekjaar;
- in het jaarverslag de voornaamste risico's waarmee Japanmuseum SieboldHuis wordt geconfronteerd zijn beschreven.

4. Begroting 2021

De volgende begroting over 2021 is vastgesteld door de raad van toezicht van Stichting Japanmuseum SieboldHuis op 23/03/2020.

Stichting Japanmuseum SieboldHuis, Leiden

<u>Lasten 2021</u>	<u>budget</u>
1. Personeel	€356.000
2. Afschrijvingen	€37.500
3. Huisvesting	€ 262.085
4. Activiteiten	€126.269
5. Marketing	€65.000
6. Overige kosten	€94.500
<u>Totaal</u>	<u>€941.354</u>
<u>Baten 2021</u>	<u>budget</u>
1. Partners	€584.034
2. Andere inkomsten	€212.000
3. Vrijval investeringssubsidie	€2.000
4. Rente	-
5. TVL-regeling	25.000
<u>Totaal</u>	<u>€823.034</u>
Saldo van baten en lasten	€118.320 (-/-)
Resultaatbestemming	
Onttrekking aan de algemene reserve	€50.000
Onttrekking bestemmingsfonds steunpakket COVID-19	€68.320
<u>Totaal</u>	<u>NIHIL</u>

5. Jaarrekening 2020

BALANS PER 31 DECEMBER 2020

(na resultaatbestemming)

ACTIVA (in euro's)		<u>31 december 2020</u>	<u>31 december 2019</u>
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	1	250.932	244.292
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraad	2	35.680	28.211
Vorderingen	3	223.128	177.219
Liquide middelen	4	<u>364.327</u>	<u>260.381</u>
		623.135	465.811
Totaal		<u><u>874.067</u></u>	<u><u>710.103</u></u>

PASSIVA (in euro's)		<u>31 december 2020</u>	<u>31 december 2019</u>
STICHTINGSVERMOGEN	5		
Algemene reserve		293.624	235.674
Bestemmingsfonds ministerie van Buitenlandse Zaken		-	57.950
Bestemmingsfonds woordenboek		980	1.294
Bestemmingsfonds Covid-19		<u>68.320</u>	<u>-</u>
		362.924	294.918
VOORZIENINGEN			
Groot onderhoud	6	353.953	327.168
LANGLOPENDE SCHULDEN	7		
Investeringsubsidies		-	2.000
Nog te betalen bedragen		<u>18.000</u>	<u>-</u>
		18.000	2.000
KORTLOPENDE SCHULDEN	8		
Investeringsubsidies		2.000	2.000
Schulden aan leveranciers		19.476	32.750
Overige schulden en overlopende passiva		<u>117.714</u>	<u>51.267</u>
		139.190	86.017
Totaal		<u><u>874.067</u></u>	<u><u>710.103</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

BATEN (in euro's)		<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
OPBRENGSTEN				
Directe opbrengsten	9			
Publieksinkomsten		229.500	198.324	340.138
Overige inkomsten		<u>70.000</u>	<u>149.146</u>	<u>178.326</u>
Totale directe opbrengsten		299.500	340.443	518.464
Indirecte opbrengsten		<u>24.000</u>	<u>21.334</u>	<u>40.763</u>
		323.500	361.777	559.227
Bijdragen	10			
Subsidies ministeries		300.000	300.000	300.000
Overigesubsidies/bijdragen		<u>186.034</u>	<u>361.620</u>	<u>193.997</u>
		486.034	654.419	493.997
SOM DER BATEN		<u>809.534</u>	<u>1.023.397</u>	<u>1.053.224</u>
LASTEN				
Beheerslasten				
Personeel	12	151.200	161.273	154.018
Materieel	13	<u>431.034</u>	<u>409.502</u>	<u>479.228</u>
		582.234	570.775	633.246
Activiteitenlasten				
Personeel	14	206.800	177.637	201.121
Materieel	15	<u>170.500</u>	<u>206.979</u>	<u>217.462</u>
		377.300	384.616	418.583
SOM DER LASTEN		<u>959.534</u>	<u>955.391</u>	<u>1.051.829</u>
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		(150.000)	68.006	1.395
Rentebaten en –lasten	11	-	-	-
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		<u>(150.000)</u>	<u>68.006</u>	<u>1.395</u>
Resultaatbestemming:				
Onttrekking bestemmingsfonds ministerie van Buitenlandse Zaken		-	-57.950	-
Onttrekking bestemmingsfonds woordenboek		-	-314	-198
Toevoeging bestemmingsfonds steunpakket Covid-19		-	68.320	-
Dotatie/onttrekking algemene reserve		<u>(150.000)</u>	<u>57.950</u>	<u>1.593</u>

KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	68	1
Mutatie voorziening groot onderhoud	27	(19)
Afschrijvingen materiële vaste activa	39	42
Baten in natura	<u>(9)</u>	<u>-</u>
	125	24
<u>Mutatie werkkapitaal</u>		
Mutatie voorraden	(7)	22
Mutatie vorderingen	(46)	31
Mutatie schulden	<u>45</u>	<u>12</u>
A	<u>117</u>	<u>89</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	B	<u>13</u>
B	<u>13</u>	<u>-</u>
Toename respectievelijk afname liquide middelen boekjaar (A-B)	<u>104</u>	<u>89</u>
Verloop liquide middelen		
Liquide middelen einde boekjaar	364	260
Liquide middelen begin boekjaar	260	171
Toename respectievelijk afname liquide middelen boekjaar	<u>104</u>	<u>89</u>

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE JAARREKENING

Grondslagen RJK C1.1 - Kleine Organisaties-zonder-winststreven

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Nederlandse grondslagen zoals vastgelegd in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (kleine rechtspersonen) C1.1 "Kleine Organisaties-zonder-winststreven".

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij in de onderstaande toelichting anders is vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, dan wel wanneer zij zijn toegezegd. Winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die haar blootstelt aan markt- of kredietrisico's. Het betreft slechts financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De stichting handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragsrichtlijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet-nakomen door een tegenpartij van de stichting verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van stichting Japansmuseum Sieboldhuis zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De directie heeft bij het maken van schattingen rekening gehouden met de beste inschatting van de COVID pandemie op de organisatie. In 2019 heeft Japanmuseum SieboldHuis veel eigen inkomsten en nieuwe sponsors binnengehaald naast de overgangssubsidie van OCW (€300.000), de (hogere) bijdrage van de gemeente Leiden (€150.000) en de bijdrage van de Universiteit Leiden (€34.000) en op die manier de begroting gedekt.

In 2020 sloeg COVID-19 toe en moest het museum dicht van 13 maart 2020 tot en met 1 juni 2020. Daarna mocht het open met minder bezoekers en de nodige maatregelen. COVID19 slaat een flinke slag in de inkomsten van Japanmuseum SieboldHuis terwijl de structurele kosten doorlopen. Het Japansmuseum Sieboldhuis verwelkomde minder bezoekers voor de tentoonstellingen en de activiteiten. Er worden minder verkopen gedaan in de winkel en er is minder bereidheid om te sponsoren, omdat mogelijke sponsors ook te leiden hebben onder COVID-19.

Japanmuseum SieboldHuis heeft in 2020 € 143.800 ontvangen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het ministerie heeft aangekondigd dat er een tweede steunpakket komt in 2021. De hoogte van het bedrag bedraagt € 100.300.

Het tekort (€118.320) dat er in 2021 in de begroting dreigt te ontstaan zal in mindering worden gebracht op het in 2020 gevormde bestemmingsfonds steunpakket Covid-19 (€68.320) en uit de algemene reserve. Maar het spreekt voor zich dat de directeur er alles aan zal doen om te zorgen dat er in 2021 zo min mogelijk aanspraak moet worden gedaan op de algemene reserve door sponsors/en fondsen te werven, ruimtes te verhuren en allerlei activiteiten te organiseren indien dat mogelijk is door COVID-19.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residu waarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Op collectie wordt niet afgeschreven.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Vorraad

De voorraad wordt gewaardeerd tegen kostprijs, waar nodig onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden en hebben een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Stichtingsvermogen

De algemene reserve is vrij te besteden.

De bestemmingsfondsen zijn niet vrij besteedbaar. De beperking aangaande bestemmingsfondsen is opgelegd door derden.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van de installaties in het gebouw wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Langlopende - en kortlopende schulden

De langlopende- en kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Subsidies in verband met aanschaf van materiële vaste activa worden opgenomen onder de passiva onder de langlopende schulden. Deze subsidies worden tijdsevenredig over de geschatte levensduur van deze activa ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Het relatieve deel dat de totale aanschafwaarde van materiële vaste activa dat hoger is dan de oorspronkelijke investeringssubsidie betreft het deel van de afschrijvingslast, dat niet gecompenseerd wordt door de vrijval van de investeringssubsidie.

GRONSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Baten

Dit betreffen alle opbrengsten die betrekking hebben op het verslagjaar inclusief toegezegde nog niet ontvangen bijdragen.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

GRONSLAGEN VOOR HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2020

(in euro's)

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

Het verloop van deze post is als volgt:

	Ontwerp/ herinrichting	Inventaris etc.	Automatisering	Collectie	Totaal
Aanschafwaarde	317.856	1.030.563	128.083	56.680	1.533.182
Cumulatieve afschrijvingen	<u>(258.564)</u>	<u>(911.302)</u>	<u>(119.024)</u>	<u>-</u>	<u>(1.288.890)</u>
Boekwaarde per 1 januari 2020	<u>59.292</u>	<u>119.261</u>	<u>9.059</u>	<u>56.680</u>	<u>244.292</u>
Investeringen	-	-	12.652	30.000	45.652
Desinvestering	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	<u>(8.859)</u>	<u>(25.113)</u>	<u>(5.041)</u>	<u>-</u>	<u>(39.013)</u>
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>50.433</u>	<u>94.148</u>	<u>16.670</u>	<u>89.680</u>	<u>250.932</u>
Aanschafwaarde	317.856	1.030.563	140.735	89.680	1.578.834
Cumulatieve afschrijvingen	<u>(267.423)</u>	<u>(936.415)</u>	<u>(124.064)</u>	<u>-</u>	<u>(1.327.902)</u>
Boekwaarde per 31 december 2020	<u>50.433</u>	<u>94.148</u>	<u>16.670</u>	<u>89.680</u>	<u>250.932</u>
Afschrijvingspercentage	10%	10%	20%	0%	

2. Voorraad

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Voorraad boeken en ansichtkaarten	44.075	35.912
Promotiemateriaal en kantoorartikelen	<u>1.300</u>	<u>1.300</u>
	45.375	37.212
Af: Voorziening incurante voorraden	<u>(9.695)</u>	<u>(9.001)</u>
	<u>35.680</u>	<u>28.211</u>

3. Vorderingen

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Debiteuren	16	353
Te vorderen omzetbelasting	43.274	42.707
Te vorderen subsidie en sponsoring	67.689	1.800
Vooruitbetaalde huur	72.117	71.610
Overlopende vorderingen en overlopende activa	<u>40.032</u>	<u>60.749</u>
	<u>223.128</u>	<u>177.219</u>

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

4. Liquide middelen

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Kas	597	3.152
Gelden onderweg	-	907
ABN AMRO Bank N.V.	<u>363.730</u>	<u>256.322</u>
	<u>364.327</u>	<u>260.381</u>

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

PASSIVA

5. STICHTINGSVERMOGEN

Algemene reserve

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Het verloop van deze post is als volgt:		
Stand per 1 januari	235.674	234.081
Uit resultaatbestemming	<u>57.950</u>	<u>1.593</u>
Stand per 31 december	<u>293.624</u>	<u>235.674</u>

Voor de algemene reserve geldt dat wordt gestreefd naar een solvabiliteit van 40% van het balanstotaal (ongeveer € 294.000)

Bestemmingsfonds woordenboek

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Stand per 1 januari	1.294	1.492
Onttrekking via resultaatbestemming	<u>(314)</u>	<u>(198)</u>
Stand per 31 december	<u>980</u>	<u>1.294</u>

Dit bestemmingsfonds is gevormd inzake de ontvangen sponsorbijdrage ontwikkeling Japans/Nederlands woordenboek. Voor het bestemmingsfonds geldt een beperkte bestedingsmogelijkheid afgegeven door derden.

Bestemmingsfonds ministerie van Buitenlandse Zaken	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Stand per 1 januari	57.950	57.950
Toevoeging via resultaatbestemming	-	-
Onttrekking via resultaatbestemming	(57.950)	-
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>57.950</u>

Dit bestemmingsfonds was gevormd inzake het onverantwoorde saldo van de subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Voor het bestemmingsfonds geldt een beperkte bestedingsmogelijkheid.

Bestemmingsfonds Covid-19	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Stand per 1 januari	-	-
Toevoeging via resultaatbestemming	68.320	-
Stand per 31 december	<u>68.320</u>	<u>-</u>

Dit bestemmingsfonds is niet vrij te besteden en is gevormd als gevolg van een onderuitputting van steunpakket COVID-19 die verkregen is van het ministerie van OCW.

6. VOORZIENINGEN

Groot onderhoud	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Stand per 1 januari	327.168	345.915
Dotatie ten laste van het exploitatieresultaat	26.785	26.785
Onttrekking ten laste van de voorziening	-	(45.532)
Stand per 31 december	<u>353.953</u>	<u>327.168</u>

7. LANGLOPENDE SCHULDEN

Investeringssubsidies	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Prins Bernhard Cultuurfonds	<u>20.000</u>	<u>20.000</u>
Subtotaal	<u>20.000</u>	<u>20.000</u>
Vrijval tot en met 31 december	(18.000)	(16.000)
Kortlopend deel	<u>(2.000)</u>	<u>(2.000)</u>
Totaal generaal	<u>-</u>	<u>2.000</u>

<i>Nog te betalen bedragen</i>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Verplichting collectie Souvenir du Japon	18.000	-
Kortlopend deel	6.000	-

In mei 2020 is de collectie Souvenir du Japon (1860-66) geschonken aan het Japanmuseum SieboldHuis. Deze collectie bestaat uit een exemplaar van het boek 'Souvenir du Japon', welke als geheel in de collectie is opgenomen onder de materiele vaste activa. Eveneens is er op mei 2020 een verplichting aangegaan van € 30.000. Deze verplichting valt in 5 jaarlijkse termijnen van € 6.000. ten gunsten van de baten vrij. De vrijval in 2021 is opgenomen onder de kortlopende schulden.

8. KORTLOPENDE SCHULDEN	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Investeringsubsidies	2.000	2.000
Schulden aan leveranciers	19.476	32.750
Te betalen loonheffingen	11.391	13.100
Vooruitontvangen subsidie, TOGS & NOW	30.208	0
Overige schulden en overlopende passiva	70.115	38.167
Nog te betalen bedragen collectie 'Souvenir de Japon'	6.000	0
	<u>139.190</u>	<u>86.017</u>

Onder de crediteuren is een schuld aan de directie opgenomen van nihil (2019: € nihil).

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Huurverplichting

Per 1 januari 2004 is er een huurcontract gesloten met Dienst Domeinen Regio Zuid-Holland voor het pand Rapenburg 19 te Leiden. De huurovereenkomst heeft een looptijd van 15 jaar. Na afloop van de looptijd kan de huurovereenkomst steeds met 5 jaar verlengd worden. In 2019 is de huurovereenkomst met 5 jaar verlengd. De jaarlijkse huur bedraagt circa € 143.000 (prijspeil 2018).

Bruikleenovereenkomsten

Met Naturalis Biodiversity Center en Museum Volkenkunde heeft de Stichting bruikleenovereenkomsten afgesloten. Met Naturalis Biodiversity Center en Museum Volkenkunde is hierin overeengekomen dat objecten in bruikleen zijn gegeven. De bruikleenovereenkomst met Naturalis Biodiversity Center heeft een looptijd tot 19 november 2021. Daarnaast is er een langlopend contract afgesloten waarbij de objecten van Naturalis vanaf 16 december 2013 voor 25 jaar beschikbaar zijn gesteld. De bruikleenovereenkomst met Museum Volkenkunde heeft een looptijd tot en met 30 september 2023. De Universiteitsbibliotheek Leiden wisselt jaarlijks de kaarten en legt dit vast in een bruikleenovereenkomst voor de betreffende periode. De bruikleenovereenkomst met de

Universiteit van Leiden loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025.

Toevoeging algemene reserve	€	57.950
Onttrekking bestemmingsfonds Buitenlandse zaken	€	(57.950)
Onttrekking bestemmingsfonds woordenboek	€	(314)
Toevoeging bestemmingsfonds COVID-19		<u>68.320</u>
Totaal exploitatieresultaat	€	<u><u>68.006</u></u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Als gevolg van de uitbraak van het Coronavirus (COVID-19) is het museum, in lijn met de richtlijnen vanuit de overheid, met ingang van dinsdag 15 december 2020 gesloten. De sluiting zal voortduren zolang de richtlijnen dit voorschrijven. Door de sluiting loopt het museum inkomsten mis uit entree, verkoop uit de winkel en van activiteiten. Nu het museum gesloten is, is het gemis van de goedlopende tentoonstelling merkbaar in de exploitatie. Aan de kostenkant is het beperkt mogelijk te sturen op de variabele kosten. Door de sluiting van het museum is geen sprake van kosten van inhuur van de beveiliging en kassamedewerkers/activiteitenbegeleiders. De schoonmaakkosten zijn gereduceerd en de overige kosten blijven doorlopen. Een belangrijk onderdeel van de inkomsten komt uit reeds ontvangen en toegezegde sponsorcontracten met vaste relaties van het museum en uit een meerjarige subsidiebijdrage van de Rijksoverheid, de gemeente Leiden en de Universiteit Leiden. Door deze structurele inkomstenbronnen in samenhang met aangekondigde overheidsmaatregelen voor de culturele sector verwacht het museum het komende jaar geen directe continuïteitsproblemen.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

(in euro's)

BATEN	Begroting 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019
9. Directe opbrengsten			
<i>PUBLIEKSINKOMSTEN</i>			
Entree gelden	151.500	132.054	207.421
Verkopen winkel	78.000	66.270	132.717
	<u>229.500</u>	<u>198.324</u>	<u>340.138</u>
<i>OVERIGE INKOMSTEN</i>			
Sponsoring	70.000	133.119	178.326
Baten in natura	0	9.000	0
	<u>70.000</u>	<u>142.119</u>	<u>178.326</u>
 Totale directe opbrengsten	 <u>299.500</u>	 <u>340.443</u>	 <u>518.464</u>
Indirecte opbrengsten			
Verhuur kantoorruimte	24.000	20.181	26.021
Catering	-	1.153	14.742
Totale indirecte opbrengsten	<u>24.000</u>	<u>21.334</u>	<u>40.763</u>
 TOTALE OPBRENGSTEN	 <u>323.500</u>	 <u>361.777</u>	 <u>559.227</u>
 10. Bijdragen			
Subsidie Ministeries	<u>300.000</u>	<u>300.000</u>	<u>300.000</u>
 Overige subsidies/bijdragen			
Gemeente Leiden	150.000	155.496	151.518
Universiteit Leiden	34.034	34.034	34.034
Steunpakket Covid-19	-	162.889	-
Vrienden	-	7.201	6.445
	<u>184.034</u>	<u>359.620</u>	<u>191.997</u>

De subsidie van gemeente Leiden en de subsidie van Universiteit Leiden hebben een structureel karakter.

	Begroting 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Vrijval investeringssubsidies			
Vrijval investeringssubsidies	<u>2.000</u>	<u>2.000</u>	<u>2.000</u>

Vrijval van deze langlopende post loopt gelijk met de afschrijven van de investeringen waarvoor de subsidies zijn bedoeld.

	Begroting 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019
TOTALE BIJDRAGEN	<u>809.534</u>	<u>1.023.397</u>	<u>1.053.224</u>

11. RENTEBATEN- EN LASTEN

Rente op uitgezette middelen

	-	-	-
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
LASTEN	Begroting 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Salarislasten			
Lonen en salarissen	228.000	242.580	228.965
Sociale lasten	35.500	37.559	16.835
Pensioenlasten	16.500	17.473	34.789
	<u>280.000</u>	<u>297.612</u>	<u>280.589</u>
Personeelskosten (derden)			
Directeur	109.200	107.848	109.314
5 (Parttime) medewerkers	170.800	189.764	171.285
Winkelbediende/gids en kantoorpersoneel	56.000	27.027	54.842
Beveiliging	22.000	14.271	19.708
Te presenteren als salarislasten	<u>(280.000)</u>	<u>(297.612)</u>	<u>(280.589)</u>
	<u>78.000</u>	<u>41.298</u>	<u>74.550</u>
Totale personeelskosten	<u>358.000</u>	<u>338.910</u>	<u>355.139</u>
Te presenteren als			
12. Beheerlasten personeel	<u>151.200</u>	<u>161.273</u>	<u>154.018</u>
13. Activiteitenlasten personeel	<u>206.800</u>	<u>177.637</u>	<u>201.121</u>

De pensioenregeling is naar haar aard een toegezegde bijdrageregeling. De Stichting heeft in het geval van een tekort bij de pensioenverzekeraar (AEGON PPI B.V.) geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

De post “te presenteren als activiteitenlasten personeel” betreft het gedeelte van de totale personeelskosten, welke direct kunnen worden toegerekend aan de activiteiten.

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2020 was 5 fte in dienst op basis van een volledig dienstverband (2019: 4,2).

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Japanmuseum SieboldHuis van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor Stichting Sieboldhuis is € 201.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen

tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Foutherstel

In de jaarrekening van 2019 is onterecht geen WNT-verantwoording opgenomen. In het kader van foutherstel is de WNT-verantwoording over het jaar 2019 in de jaarrekening van 2020 opgenomen. De fout leidt niet tot een onverschuldigde betaling.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

Gegevens 2020	
drs. K.E.M.B. Schiermeier	
bedragen x € 1	
Functiegegevens	Directeur / bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	88.539
Beloningen betaalbaar op termijn	8.909
<i>Subtotaal</i>	<i>97.448</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	97.448
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2019	
drs. K.E.M.B. Schiermeier	
bedragen x € 1	
Functiegegevens	Directeur / bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	94.139
Beloningen betaalbaar op termijn	8.534
<i>Subtotaal</i>	<i>102.673</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
Totale bezoldiging	102.673

Toezichthoudende topfunctionarissen

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE	2020
Dhr. L.C. Brinkman	Voorzitter RvT	01/01-30/09
Dhr. A.C. Dorland	Lid RvT	01/01-30/09
Dhr. A.C. Dorland	Voorzitter RvT	01/10-31/12
Mevr. C.M. Borgdorff	Lid RvT	01/01-31/12
Dhr. J.E. van den Ende	Lid RvT	01/01-31/12
Mevr. M.H. Maas Geesteranus	Lid RvT	01/01-31/12
Mevr. K. Smit	Lid RvT	01/01-31/12
Mevr. A.A. Chernilovskaya	Lid RvT	01/07-31/12
Mevr. C.S. de Wit Wijnen – Guman	Lid RvT	24/09-31/12
Mevr. H.P. van Baalen	Lid RvT	01/01-31/08
Dhr. P.H. van Tienderen	Lid RvT	01/01-06/07
Dhr. E.J.F.B van Huis	Bestuurder	01/01-31/12

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE	2019
Dhr. J. Olivier	Lid RvT	01/01-30/06
Mevr. C.J.M. Zijlmans	Lid RvT	01/01-30/06
Mevr. M.H. Maas Geesteranus	Voorzitter RvT	01/01-30/06
Dhr. L.C. Brinkman	Voorzitter RvT	01/07-31/12
Mevr. M.H. Maas Geesteranus	Lid RvT	01/07-31/12
Mevr. H.P. van Baalen	Lid RvT	01/07-31/12
Mevr. C.M. Borgdorff	Lid RvT	01/07-31/12
Dhr. A.C. Dorland	Lid RvT	01/07-31/12
Mevr. K. Smit	Lid RvT	01/07-31/12
Dhr. P.H. van Tienderen	Lid RvT	01/07-31/12
Dhr. J.E. van den Ende	Lid RvT	01/07-31/12
Dhr. E.J.F.B van Huis	Bestuurder	01/07-31/12

De functies bekleed door de leden van de Raad van toezicht zijn onbezoldigd; dit is in overeenstemming met de statuten.

	Begroting 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019
LASTEN			
14. Beheerlasten materieel			
Afschrijvingen			
Materiële vaste activa	37.500	39.012	41.400
Huur	142.000	143.220	143.220
Overige huisvesting			
Dotatie voorziening groot onderhoud	26.785	26.785	26.785
Onderhoud	11.200	6.802	31.734
Schoonmaak	22.000	22.155	22.563
Gas, water en elektra	33.000	36.867	40.025
Telefoon/internet	3.100	2.277	4.862
Gemeente belastingen en verzekeringen	17.000	18.269	15.359
	<u>113.085</u>	<u>113.155</u>	<u>141.328</u>

Marketing

Publiciteit en educatie	<u>65.000</u>	<u>39.302</u>	<u>74.579</u>
-------------------------	---------------	---------------	---------------

Overige

Reiskosten	18.000	4.651	18.555
Representatiekosten	5.500	2.888	8.445
Contributies en abonnementen	3.500	3.292	1.543
Administratie- en bureaunkosten	15.000	19.183	16.686
Accountantskosten	15.000	28.200	18.750
Catering	4.000	1.162	3.320
Sponsoractiviteiten	5.000	3.295	2.045
Overige kosten	<u>7.449</u>	<u>12.142</u>	<u>9.357</u>

	<u>73.449</u>	<u>74.813</u>	<u>78.701</u>
--	---------------	---------------	---------------

Totaal beheerlasten materieel	<u>431.034</u>	<u>409.502</u>	<u>479.228</u>
-------------------------------	----------------	----------------	----------------

	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
15. Activiteitenlasten materieel			
Activiteiten			
Exposities en onderhoud tentoonstelling	85.000	151.649	95.124
Verzekeringen	5.000	2.445	4.074
Activiteitenprogramma	25.000	13.867	32.790
Woordenboek	-	314	198
Website	2.000	1.602	1.346
Inkopen winkel	51.000	37.102	82.350
Kosten rondleidingen/seminars	<u>2.500</u>	<u>-</u>	<u>1.580</u>
	<u>170.500</u>	<u>206.979</u>	<u>217.462</u>

Voor zover het inzicht dit vereist verwijzen wij voor de toelichting op de verschillen tussen begroting en realisatie naar het bestuursverslag.

6. Ondertekening

Leiden, 23 maart 2021

Het bestuur:
Kris Schiermeier, voorzitter
Edwin van Huis

Namens dezen

Kris Schiermeier
Directeur-bestuurder Japanmuseum SieboldHuis

De raad van toezicht:
Carolijn Borgdorff
Anna Chernilovskaya
Ernst van den Ende
Melanie Maas Geesteranus
Kim Smit
Cynthia de Witt Wijnen.

Namens dezen

Arjen Dorland
Voorzitter raad van toezicht Stichting Japanmuseum SieboldHuis

7. Overige gegevens
